ICS
ADVISEURS

gemeente gooisemeren

Integraal huisvestingsplan

Toekomstbestendige onderwijshuisvesting in de gemeente Gooise Meren

Opdrachtgever
Gemeente Gooise Meren

Datum
22 mei 2024

Referentienummer
2220376/20240313sl01

Auteurs
Stijn Olthof
Leonoor Clemens

Onderdeel van **ICS Ruimteregiegroep BV**

ICS
ADVISEURS

Inhoudsopgave

1. Inleiding 4
1.1 Aanleiding 4
1.2 Lopende ontwikkelingen 5
1.3 Taken en verantwoordelijkheden 6
1.3.1 Wetswijzigingsvoorstel 6

2. Visie op de huisvesting 8

3. Inzicht en beoordeling 9
3.1 Algemeen 9
3.2 Kwaliteit 9
3.3 Leerlingontwikkeling 10
3.4 Energieprestatie 13

4. Analyse en voorkeurscenario's 15
4.1 Primair onderwijs 15
4.1.1 Naarden 15
4.1.2 Bussum – Spiegel en Centrum 19
4.1.3 Bussum – Brediuskwartier Noord 23
4.1.4 Bussum – Zuidoost 25
4.1.5 Muiden 28
4.1.6 Muiderberg 30
4.2 Voortgezet onderwijs 31
4.3 (Voortgezet) speciaal onderwijs 34
4.4 Planning projecten 36
4.5 Risico's 37

5. Financiën 38
5.1 Uitgangspunten 38
5.2 Totale investering IHP 39
5.3 Verduurzaming 39
5.4 Effect gemeentelijke begroting 40

6. Slotsom en aanbeveling 41

De inhoud van deze uitgave is eigendom van ICS Adviseurs B.V. te Zwolle. Enkel de opdrachtgever waarmee ICS Adviseurs B.V. een overeenkomst is aangegaan, heeft een gebruiksrecht voor deze uitgave. De inhoud en omvang van dat gebruiksrecht zijn vastgelegd in de algemene voorwaarden van ICS Adviseurs B.V., gedeponeerd bij de Rechtbank Overijssel onder nummer 9/2021, dan wel in de overeenkomst zoals hiervoor bedoeld. Elk ander gebruik van deze uitgave, door opdrachtgever en of derden is uitgesloten, inhoudende dat niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, via internet, door fotokopieën, opnamen of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van ICS Adviseurs B.V.

6.1 Slotsom 41
6.2 Aanbevelingen 41

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

De gemeente Gooise Meren heeft behoefte aan een actualisatie van het huidige Integrale Huisvestingsplan (IHP). Het huidige IHP is opgesteld in 2018 en met een aantal projecten uit dit IHP is reeds gestart. Diverse ontwikkelingen vragen om een actualisatie van het bestaande IHP. Vanwege geplande woningbouwontwikkelingen stijgt het aantal leerlingen sneller dan eerder gedacht. De beschikbare capaciteit aan onderwijshuisvesting komt daarmee onder druk te staan. Daarnaast zorgen onvoorziene prijsstijgingen in de bouw voor een herziening van de benodigde investeringen. Tenslotte vragen landelijke en lokale ontwikkelingen zoals verduurzaming en huisvesting voor nieuwkomers om actuele beleidskaders.

Een actueel IHP biedt de gemeente, schoolbesturen en ook kinderopvangorganisaties een dynamisch beleidsperspectief, geborgd in een gedragen en transparant uit te voeren meerjaren huisvestingsplan met een scope van 16 jaar. Dit plan geeft houvast aan hoe om te gaan met investeringen in gebouwen voor onderwijs en opvang opdat er in de gemeente Gooise Meren een duurzame en gezonde onderwijs– en opvangomgeving kan worden voortgezet. Het IHP is onderdeel van een planmatige aanpak, die steeds programmatisch geactualiseerd dient te worden.

Het voorliggende IHP-rapport is opgesteld onder begeleiding van ICSadviseurs en in samenwerking met alle schoolbesturen voor het primair- voorgezet- en (voortgezet) speciaal onderwijs, opvangorganisaties en de gemeente Gooise Meren. Deze partijen zijn te vinden in onderstaande tabel.

Onderwijs en opvang
Proceon
Talent Primair
Katholieke Montessorischool
Vrije School Michael
St. Vitusschool
De Hoeksteen
Gooilandschool
Tweemaster
Min. Calsschool
ASKOscholen
Stichting Florente

Stichting Elan
Stichting Volant
Gooise Scholen Federatie
SKBNM Kinderopvang

1.2 Lopende ontwikkelingen

Sinds de totstandkoming van het IHP in 2018 hebben zich verschillende ontwikkelingen voorgedaan. Onderstaand worden de relevante ontwikkelingen voor dit IHP nader toegelicht.

Voorstel procesinrichting portefeuille Onderwijshuisvesting

Na de totstandkoming van het IHP in 2018 ontstond vanuit de gemeente de behoefte het proces en de procesinstrumenten rond het beheer en de ontwikkeling van haar portefeuille Onderwijshuisvesting opnieuw in te richten. Belangrijke doelstellingen vanuit de nieuwe of verbeterde procesinrichting zijn:

- het bereiken van optimale kwaliteit voor de Onderwijshuisvesting binnen de financiële mogelijkheden;
- een heldere besluitvormingscyclus voor investeringen in Onderwijshuisvesting door de gemeente;
- een verbeterde aansluiting op de begrotingscyclus van de gemeente;
- een meer toekomstbestendige werkwijze, waarbij het voor alle betrokken partijen duidelijk is op welke manier financiële resultaten kunnen worden beïnvloed.

Samen met de afdelingen Onderwijshuisvesting en Financiën van de gemeente is er een voorstel voor de procesinrichting uitgewerkt. Deze uitwerking wordt separaat ter vaststelling voorgelegd aan het college .

Lopende projecten

Met aantal projecten uit het IHP is reeds gestart, te weten:

- Tweemaster (nieuwbouw);
- KC de Meerstroom (nieuwbouw);
- Vondelschool (renovatie).

Projecten uit IHP 2018

Onderstaande tabel toont de verwachte projecten voortvloeiend uit het IHP uit 2018. De uitvoering van de planning uit het IHP uit 2018 is vertraagd. Met de uit te voeren actualisatie beoordelen we of deze scenario's recht doen aan de huidige situatie en herijken we de projectkaders (onder andere capaciteit, planning en budget). Het kan zijn dat vanuit actuele ontwikkelingen, zoals de woningbouw en druk op de capaciteit, aanvullende vraagstukken aan het onderstaande overzicht worden toegevoegd.

Scholen	Scenario (IHP 2018)
Bussum (PO)	
Juliana Kwartellaan	Renovatie
Bussumse Montessorischool	Renovatie
Katholieke Montessorischool	Nieuwbouw
Naarden (PO)	
Min. Calsschool	Nieuwbouw
VO	
St. Vitusmavo & Willem de Zwijger College	Nieuwbouw Montessori Lyceum Gooise Meren
St. Vituscollege Bussum	Renovatie

Goois Lyceum	Renovatie

1.3 Taken en verantwoordelijkheden

De taken en verantwoordelijkheden van gemeente en schoolbestuur zijn wettelijk bepaald. De afbeelding hieronder toont het onderscheid in wettelijke taken en verantwoordelijkheden.

De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht te voorzien in voldoende en adequate huisvesting voor het onderwijs en bewegingsonderwijs en doet dit in het kader van het maatschappelijke belang. Deze zorgplicht staat omschreven in de verordening voorziening huisvesting onderwijs gemeente Gooise Meren. De gemeente is verantwoordelijk voor (vervangende) nieuwbouw en uitbreiding. Vooruitlopend op de wetswijziging is de gemeente tevens verantwoordelijk voor renovatie. Voor de gymzalen die in eigendom zijn van schoolbesturen in het basisonderwijs dient de gemeente te voorzien in het zogenaamde buitenonderhoud zoals daken, kozijnen e.a. (die onderdelen die voorheen ten aanzien van de schoolgebouwen vielen onder het 'groot onderhoud').

Voor de uitvoering van de zorgplicht ontvangt de gemeente jaarlijks ongelabeld budget in het gemeentefonds vanuit het ministerie van binnenlandse zaken.

Het schoolbestuur is verantwoordelijk voor de instandhouding van het schoolgebouw. Taken als het onderhouden, exploiteren en het uitvoeren van inpandige (onderwijskundige) aanpassingen zijn belegd bij het schoolbestuur. Voor het in stand houden van de schoolgebouwen ontvangen de besturen jaarlijks vanuit het Rijk een vergoeding. Deze vergoeding wordt gebaseerd op het aantal ingeschreven leerlingen.

Wat de gymzalen betreft zijn de schoolbesturen binnen het basisonderwijs verantwoordelijk voor het klein- en binnenonderhoud (van gymzalen waarvan zij juridisch eigenaar zijn). Voor de uitvoering van dit onderhoud ontvangen zij een klokuurvergoeding. Het buitenonderhoud van de gymzalen in het primair onderwijs is een verantwoordelijkheid van de gemeente. Het voortgezet onderwijs is verantwoordelijk voor al het onderhoud aan de gymzalen (waarvan zij juridisch eigenaar zijn).

Figuur 1: Taken en verantwoordelijkheden gemeente en schoolbestuur

1.3.1 Wetswijzigingsvoorstel

Er is een wetswijziging in behandeling waardoor het wettelijk kader voor onderwijshuisvesting gaat veranderen. De streefdatum voor de inwerkingtreding van het wetswijzigingsvoorstel is 1 januari 2025. Het voorstel bevat de volgende elementen:

- Het IHP wordt een wettelijke verplichting van gemeenten. Het IHP heeft een scope van 16 jaar en daarbinnen een perspectief van een beschikking voor alle projecten in de eerste 4 jaar.

- Renovatie wordt een voorziening in de huisvesting en valt onder de gemeentelijke verantwoordelijkheid.
- Het investeringsverbod voor het primair en speciaal onderwijs wordt gedeeltelijk opgeheven.
- Gemeente en schoolbesturen hebben de verplichting te zorgen voor een gezond binnenklimaat. Waarbij de gemeente bij (ver)nieuwbouw verantwoordelijk is voor het creëren van een goed binnenklimaat en het schoolbestuur verantwoordelijk is om het gezonde binnenklimaat te behouden.

Het voorliggend IHP sluit aan op het wijzigingsvoorstel. Zowel in de visie als bij het formuleren van scenario's en het berekenen van investeringen zijn bovenstaande thema's onder de aandacht gebracht en vertaald naar concrete voorstellen.

2. Visie op de huisvesting

Gemeente en schoolbesturen hebben gezamenlijk de visie op onderwijshuisvesting geformuleerd. Voor de diverse thema's die de onderwijshuisvesting raken is, naast de gezamenlijke ambitie, nagedacht over de uitvoering van de ambities in de projecten. De visie is daarmee een belangrijke basis voor de uitvoering van het IHP. De visie is separaat ter besluitvorming voorgelegd aan de gemeenteraad en als bijlage aan dit IHP toegevoegd. Onderstaand worden de kaders uit het visiestuk benoemd.

- Gemeente en schoolbesturen zien renovatie als gelijkwaardig alternatief voor (vervangende) nieuwbouw. Renovatie en nieuwbouw op hetzelfde kwaliteits- en kostenniveau. De afweging en het besluit worden gemaakt op basis van een businesscase.

- Gemeente en schoolbesturen dragen maximaal bij aan de verduurzamingsopgave. Het streven is, daar waar haalbaar, te gaan voor Nul-op-de-meter. De gemeente bekostigt het wettelijke deel (nu nog BENG en Frisse scholen klasse B) en bestuur investeert (indien mogelijk) tot ENG of Nul-op-de-meter (terugverdienen vanuit exploitatievergoeding).

- Het streven is bestaande gebouwen te verduurzamen. De gemeente betaalt light scan (ouder dan 25 jaar) of uitgebreide scan (tussen 5 en 25 jaar) voor verduurzamings-maatregelen indien daar vanuit het schoolbestuur behoefte aan is. Het schoolbestuur is verantwoordelijk voor de uitvoering van de maatregelen.

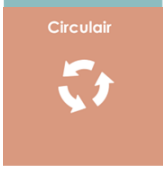

- We verkennen de mogelijkheden om circulariteit te integreren in projecten. De gemeente zoekt naar investeringsruimte voor circulair bouwen door 5 jaar langere afschrijftermijn (voorbereiden op in 2050 volledig circulaire economie) toe te kennen.

- Voor zoveel mogelijk kinderen is er een passende plek binnen het reguliere onderwijs. Bij nieuwbouw vraagt dit om een investering in extra ruimte, indien voldoende onderbouwd en geborgd voor lange termijn.

- We onderzoeken de fysieke koppeling tussen po, vo en vso en passen de onderwijscapaciteit aan aan de wijkbrede behoefte. De leerling prognose is hierin leidend. Met een wijkgerichte verwijzing naar leegstand wordt er flexibel met de aanwezige capaciteit omgegaan.

- Bij de uitvoering van het IHP gaan partijen aan de slag met het standaardiseren van procedures en processen. Ook het toepassen van standaard bouwmethodes wordt onderzocht.

- Het streven is een bereikbaar aanbod aan kindvoorzieningen te realiseren. Waar mogelijk worden extra functies opgenomen in het gebouw, zoals een bibliotheek, kinderopvang, sociaal et cetera. Het realiseren van een breder aanbod is maatwerk. De haalbaarheid wordt in een businesscase bepaald. De investering in extra functies drukt niet op het budget onderwijshuisvesting.

3. Inzicht en beoordeling

Ten behoeve van de actualisatie is de staat van de schoolgebouwen opnieuw in kaart gebracht. Voor ieder gebouw is een factsheet opgesteld, die te vinden is in het bijlageboek. Dit hoofdstuk beschrijft de staat van de gebouwen op de onderdelen kwaliteit, financiën, leerlingontwikkeling en de energieprestatie.

3.1 Algemeen

In de gemeente Gooise Meren zijn 28 scholen gevestigd, verdeeld over 29 gebouwen. Er zijn 21 po scholen, 5 vo scholen en 2 v(s)o scholen. De gemiddelde leeftijd van schoolgebouwen in het po is 41 jaar (gemiddeld bouwjaar: 1982). In het vo zijn de gebouwen gemiddeld 52 jaar oud (gemiddeld bouwjaar: 1971) en in het (v)so is de leeftijd van de gebouwen gemiddeld 44 jaar (gemiddeld bouwjaar: 1979). Het gaat hier om het initiële bouwjaar. Eventuele uitbreidingen en/of renovaties zijn niet meegerekend.

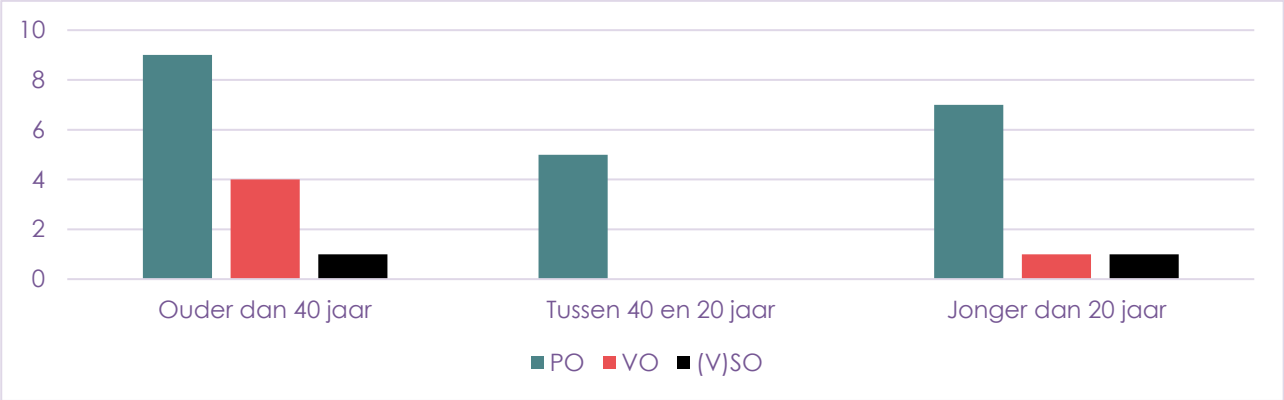

Figuur 2: leeftijd van de schoolgebouwen

3.2 Kwaliteit

Binnen het thema kwaliteit wordt onderscheid gemaakt tussen drie criteria:

- technische staat;
- functionele staat;
- binnenklimaat.

De schoolbesturen hebben aan de hand van een vragenlijst de onderwijsgebouwen kwalitatief beoordeeld. In de vragenlijsten is gevraagd naar de ervaring van de schoolbesturen bij verschillende onderdelen. De beoordeling uit 2018 is daarbij als basis gebruikt. Schoolbesturen hebben deze beoordeling aan de hand van huidige ervaringen kunnen aanpassen. Er zijn geen metingen uitgevoerd. De uitkomsten van de beoordeling zijn weergegeven in figuur 3.

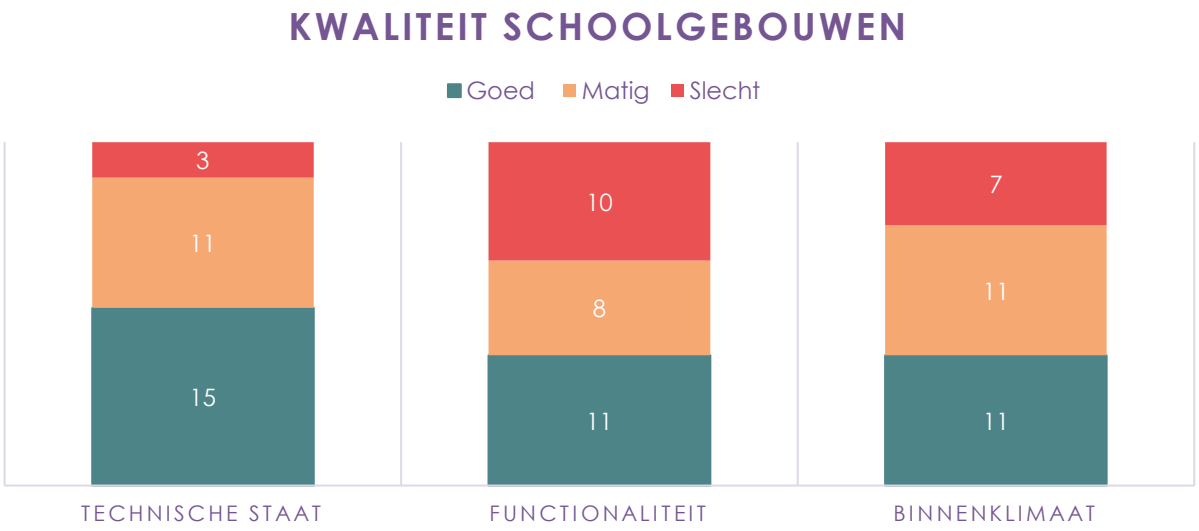

Figuur 3: Beoordeling van de kwaliteit van de schoolgebouwen

Technische staat
De technische staat geeft inzicht in de kwaliteit van de installaties en de binnen- en buitenkant van het gebouw. Op de technische kwaliteit scoren 15 van de 29 scholen goed. Van 11 scholen is de technische kwaliteit matig. Dit houdt in dat de gebouwen verouderd zijn en er regelmatig gebreken aan het gebouw of installaties worden geconstateerd. Drie van de schoolgebouwen scoren slecht op het onderdeel technische staat.

Functionele staat
De functionele staat geeft aan in welke mate het gebouw het onderwijsconcept faciliteert. Hierin spelen onderwijsruimtes, het speelplein, de werkomgeving van de staf, de toegankelijkheid en de facilitaire voorzieningen een rol. Bij 11 gebouwen wordt de functionaliteit goed beoordeeld. Deze scholen beschikken over voldoende ruimte om verschillende onderwijsvormen (klassikaal en individueel) onder te brengen. Acht van de schoolgebouwen scoren matig op het onderdeel functionaliteit. De functionaliteit sluit niet (geheel) meer aan op de wensen vanuit het onderwijs voor de huisvesting en belemmert het uitvoeren van bepaalde activiteiten. Bij 10 van de scholen wordt de functionaliteit slecht beoordeeld. Dat betekent dat de ruimte niet functioneel is en de kernactiviteiten van het gebouw frustreert.

Binnenklimaat
De beoordeling van het binnenklimaat geeft aan hoe de ventilatie, de temperatuur, het licht en het geluid binnen het gebouw ervaren worden. Bij 11 scholen zijn er geen klachten over het binnenklimaat. Bij 11 andere scholen zijn er in meer of mindere mate geregeld klachten ten aanzien van de temperatuur en/of ventilatie in het gebouw. Deze klachten komen voor bij jongere en oudere gebouwen. Bij zeven van de gebouwen is het binnenklimaat slecht en zijn er doorlopend klachten van docenten en leerlingen. Bij jongere gebouwen ligt de oorzaak veelal bij de slecht werkende of ingewikkelde mechanische installaties. Bij oudere gebouwen worden de klachten veroorzaakt door het ontbreken van mechanische ventilatie en slechtere isolatiewaarden van het gebouw.

3.3 Leerlingontwikkeling

De gemeente Gooise Meren heeft in september 2023 een nieuwe prognose laten opstellen. Deze prognose is opgesteld op basis van de oktobertelling van 2022. Ook zijn de vastgestelde woningbouwontwikkelingen in de verschillende deelgebieden meegenomen in de prognose. Onderstaand wordt de verwachte leerling-ontwikkeling per school in beeld gebracht.

De leerlingenprognose is de basis voor de berekening van de ruimtebehoefte. In hoofdstuk 4 wordt verder ingegaan op de verhouding tussen de vraag en het aanbod op schoolniveau. Hierbij wordt ook het gebruik door andere partijen, zoals kinderopvang, meegenomen.

Leerlingenprognose

Tabellen 1, 2 en 3 geven inzicht in de leerlingontwikkeling per type onderwijs en kern. De leerlingenprognose laat de komende 16 jaar voor alle onderwijsvormen een aanzienlijke groei zien. De gekleurde cellen in tabel 1, 2 en 3 geven aan bij welke scholen het verschil in leerlingenaantal van 2023 en 2038 meer is dan 10%. In het po worden er ten opzichte van 2023 ruim 1.200 extra leerlingen verwacht. Procentueel vindt de grootste groei in Muiden plaats. In het vo wordt een groei van ruim 600 leerlingen voorspeld en in het (v)so neemt het aantal leerlingen met 21 toe. Deze verwachte groei leidt bij meerdere scholen tot een ruimtetekort, voor een deel al op de korte termijn.

Primair onderwijs	BRIN	2023	2028	2033	2038	Verschil 2023-2038	Verschil (%)
Bussum		**3.704**	**3.845**	**4.155**	**4.199**	**495**	**+ 13%**
Emmaschool	18MA	425	410	432	444	+ 19	+ 5%
Vondelschool	04QH	388	391	427	433	+ 45	+ 12%
Gooilandschool	16VH	421	410	432	444	+ 23	+ 5%
Brandsmaschool	06NN	193	219	242	243	+ 50	+ 26%
St. Vitusschool	05GJ	204	205	221	224	+ 20	+ 10%
Bussumse Montessorischool	04QD	270	284	311	314	+ 44	+ 16%
Katholieke Montessorischool	03IH	327	357	385	389	+ 62	+ 19%
Juliana Dalton	06NN	207	235	260	261	+ 54	+ 26%
De Hoeksteen	04YG	461	466	500	498	+ 37	+ 8%
Juliana Kwartellaan	32BT	307	349	386	387	+ 80	+ 26%
De Zonnewijzer	09MY	250	252	267	269	+ 19	+ 8%
Vrije School Michael	07DQ	244	262	297	301	+ 57	+ 23%
Naarden		**1.454**	**1.547**	**1.647**	**1.665**	**+ 211**	**+ 15%**
Min. Calsschool	04YR	353	328	340	348	- 5	- 2%
Comeniusschool	11NU	134	134	141	144	+ 10	+ 7%
Rehobothschool	09CO	187	215	237	240	+ 53	+ 28%
Godelindeschool	11AY	600	674	713	693	+ 93	+ 16%
Tweemaster	09YT	180	196	216	220	+ 40	+ 22%
Muiden		**530**	**954**	**1.080**	**1.007**	**+ 477**	**+ 90%**
Jozefschool	05IB	218	307	338	301	+ 83	+ 38%
Kindcentrum Muiderkring	31TH	312	647	742	706	+ 394	+ 126%
Muidenberg		**282**	**260**	**284**	**291**	**+ 9**	**+ 3%**
KC de Meerstroom	04VF	282	260	284	291	+ 9	+ 3%
Totaal		**5.970**	**6.606**	**7.166**	**7.183**	**+1.213**	**20%**

Tabel 1: Overzicht van groei leerlingenaantal BO uit prognose Pronexus in gemeente Gooise Meren, september 2023

Voortgezet onderwijs	BRIN	2023	2028	2033	2038	Verschil 2023-2038	Verschil (%)
St. Vituscollege Bussum	02BU00	1.308	1.303	1.314	1.397	+ 91	+ 5%
Gooise Lyceum	14SM00	1.347	1.343	1.355	1.436	+ 89	+ 12%
De Fontein	14SM02	464	455	454	480	+ 16	+ 5%
Willem de Zwijger & St. Vitusmavo[1]	30JN00	810	0	0	0	- 810	x
Montessori Lyceum Gooise Meren	30JN01	90	1.205	1.242	1.322	+ 1.232	+ 1469%
Totaal		**4.019**	**4.306**	**4.365**	**4.635**	**+ 616**	**+ 15%**

Tabel 2: Overzicht van groei leerlingenaantal VO uit prognose Pronexus in gemeente Gooise Meren, september 2023

(Voortgezet) speciaal onderwijs	BRIN	2023	2028	2033	2038	Verschil 2023-2038	Verschil (%)
Elan College (vso)	01TQ	96	96	96	99	+ 3	+ 3%
Instituut Indon (sbo)	10KT	64	74	79	82	+ 18	+ 28%
Totaal		**160**	**170**	**175**	**181**	**+ 21**	**+ 13%**

Tabel 3: Overzicht van groei leerlingenaantal (v)so uit prognose Pronexus in gemeente Gooise Meren, juli 2023

Deze aanzienlijke groei van het leerlingenaantal is niet zoals verwacht in het huidige IHP. Daarin werd verwacht dat de leerlingenaantallen in Bussum, Naarden en Muidenberg zouden krimpen. Voor het gehele po werd een krimp verwacht van het leerlingenaantal van 4%. Dit verschil is te verklaren door de extra woningbouw-ontwikkeling die nu mee is genomen in de prognose.

Woningbouwontwikkelingen

Een groot deel van de groei van het leerlingenaantal valt te verklaren door de woningbouwontwikkeling. De vastgestelde woningbouwontwikkelingen vormen een belangrijke basis voor de leerlingenprognose. Onderstaande tabel toont de verwachte ontwikkeling van de woningvoorraad voor de komende jaren. Voor de hele gemeente is het de verwachting dat de voorraad met 8% toeneemt. De grootste toename aan woningen is voorzien in de drie nieuwe woongebieden die de komende jaren (verder) gerealiseerd worden, namelijk bij Crailo, de BOR-gronden en Krijgsman.

[1] Willem de Zwijger en St. Vitusmavo zijn in de prognose terug te vinden onder de naam Volantcollege.

De woningbouwontwikkelingen verklaren deels de groei van het aantal leerlingen binnen de gemeente. Uiteraard zijn de woningbouwontwikkelingen niet alleen van invloed op de leerlingenontwikkeling- en spreiding. Ook de bevolkingssamenstelling en belangstellingspercentages spelen een rol.

Wijknaam	2023	2028	2033	2038	Verschil (%)
Bussum Centrum	5.650	5.835	5.897	5.897	+ 4%
Bussum Brediuskwartier	1.635	1.637	1.637	1.637	0%
Bussum Eng	6.445	6.574	6.574	6.574	+ 2%
Bussum Crailo (nieuwbouw)	0	345	590	590	X
Bussum Spiegel	2.354	2.390	2.414	2.414	+ 3%
Muiden	2.295	2.515	2.525	2.525	+ 10%
Krijgsman (nieuwbouw)	0	599	799	799	X
Muiderberg	1.305	1.305	1.305	1.305	0%
Naarden Noord	4.785	4.863	4.947	4.982	+ 4%
Naarden Zuid	3.175	3.237	3.261	3.261	+ 3%
BOR-gronden (nieuwbouw)	0	440	440	440	X
Totaal	**27.586**	**29.300**	**29.949**	**29.984**	**+ 8%**

Tabel 4: Ontwikkeling woningvoorraad in de gemeente Gooise Meren

3.4 Energieprestatie

Op het gebied van energieprestatie is er gekeken naar de WEii-indicatie. Het energieverbruik (warmte en elektra) ligt ten grondslag aan beide berekeningen. Van 16 schoolgebouwen[2], is het verbruik uit 2022 berekend.

Van de scholen in Gooise Meren hebben momenteel 9 scholen zonnepanelen. Dit is 31% van het totaal aantal schoolgebouwen. De opbrengst uit de zonnepanelen compenseert een deel van het energieverbruik, wat van invloed is op de WEii-indicatie.

WEii-indicatie
WEii staat voor Werkelijk Energie Intensiteit Indicator en is een beproefde methode om het energieverbruik per type gebouw te definiëren. De WEii wordt berekend aan de hand van het werkelijk gemeten energieverbruik en het gebruikersoppervlak.

[2] Voor Kindcentrum Muiderkring, KC de Meerstroom, Gooilandschool, Tweemaster, De Zonnewijzer, Vrije School Michael, Min. Calsschool, De Hoeksteen, Vondelschool en het Elan College was het, vanwege het ontbreken van data, niet mogelijk om de WEii-indicatie te berekenen. Deze scholen ontbreken in het overzicht.

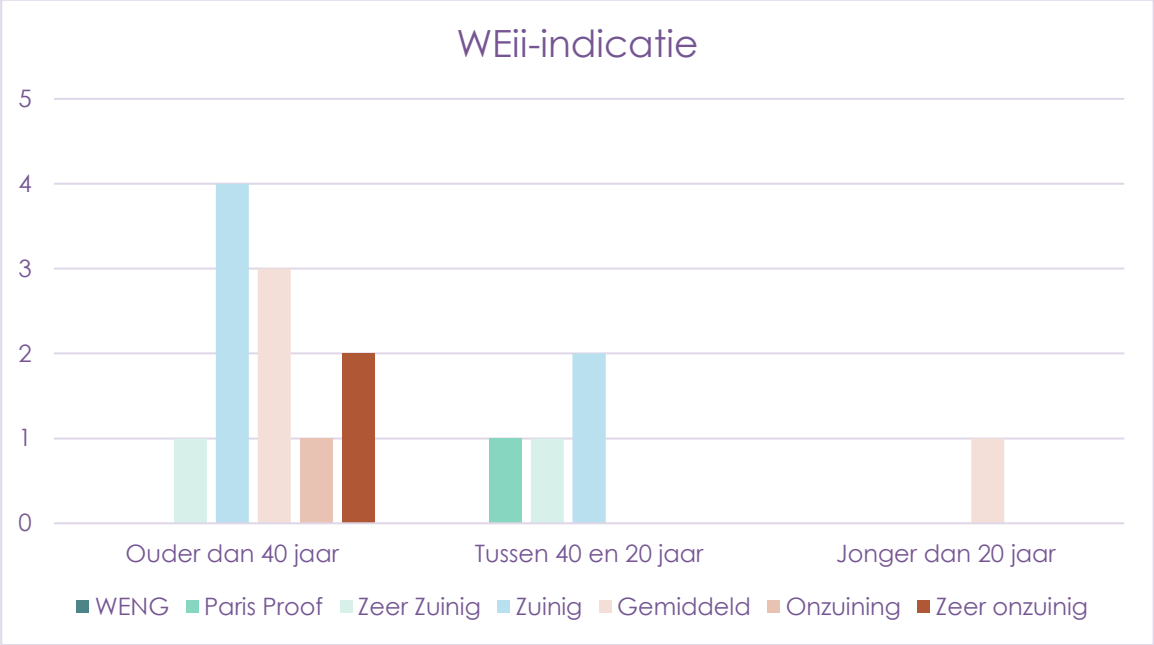

Figuur 4: WEii-indicatie schoolgebouwen gemeente Gooise Meren

De WEii onderscheidt zeven verschillende klassen van 'zeer onzuinig' tot 'Werkelijk Energie Neutraal (WENG)'. Bovenstaande grafiek toont de verschillende klassen per leeftijdscategorie van de gebouwen waarvoor de WEii klassen zijn berekend. Hieruit valt op te maken dat in de categorie met de oudste gebouwen ook de minst zuinige gebouwen zitten. Toch zit hier ook een aantal zuinige gebouwen tussen. Dit zou kunnen worden verklaard door het ontbreken aan energie vragende installaties bij deze oudere gebouwen. Voor veel gebouwen in de jongste categorie is het nog niet mogelijk een WEii-indicatie te geven. Voor een aantal recent gerealiseerde gebouwen zijn de jaarafrekeningen met het energieverbruik nog niet beschikbaar.

4. Analyse en voorkeurscenario's

Op basis van de visie op onderwijs en onderwijshuisvesting en de analyse per schoolgebouw wordt in dit hoofdstuk per gebouw, op basis van de voornaamste knelpunten, een voorkeursscenario geformuleerd. De kansenkaarten waar de geconstateerde knelpunten zijn gesignaleerd, zijn toegevoegd in het bijlageboek. Gezien de sterke groei van het aantal leerlingen en het aanwezige dan wel toenemende ruimtetekort wordt voor een aantal locaties onderscheid gemaakt tussen een tijdelijke kortetermijnoplossing en een permanente oplossing voor de lange termijn.

Per school is in een tabel de ontwikkeling van de ruimtebehoefte weergegeven. De ruimtebehoefte is vergeleken met de beschikbare onderwijscapaciteit van de school. Bij een tekort van meer dan 55m² en een overschot groter dan 20% kleurt dit onderdeel rood. Bij een overschot tussen de 10-20% kleurt het onderdeel oranje.

4.1 Primair onderwijs

4.1.1 Naarden

In de kern Naarden zijn 5 scholen gehuisvest, te weten:

- Tweemaster;
- Min. Calsschool (met een hoofd– en nevenvestiging);
- Comeniusschool;
- Rehobothschool;
- Godelindeschool.

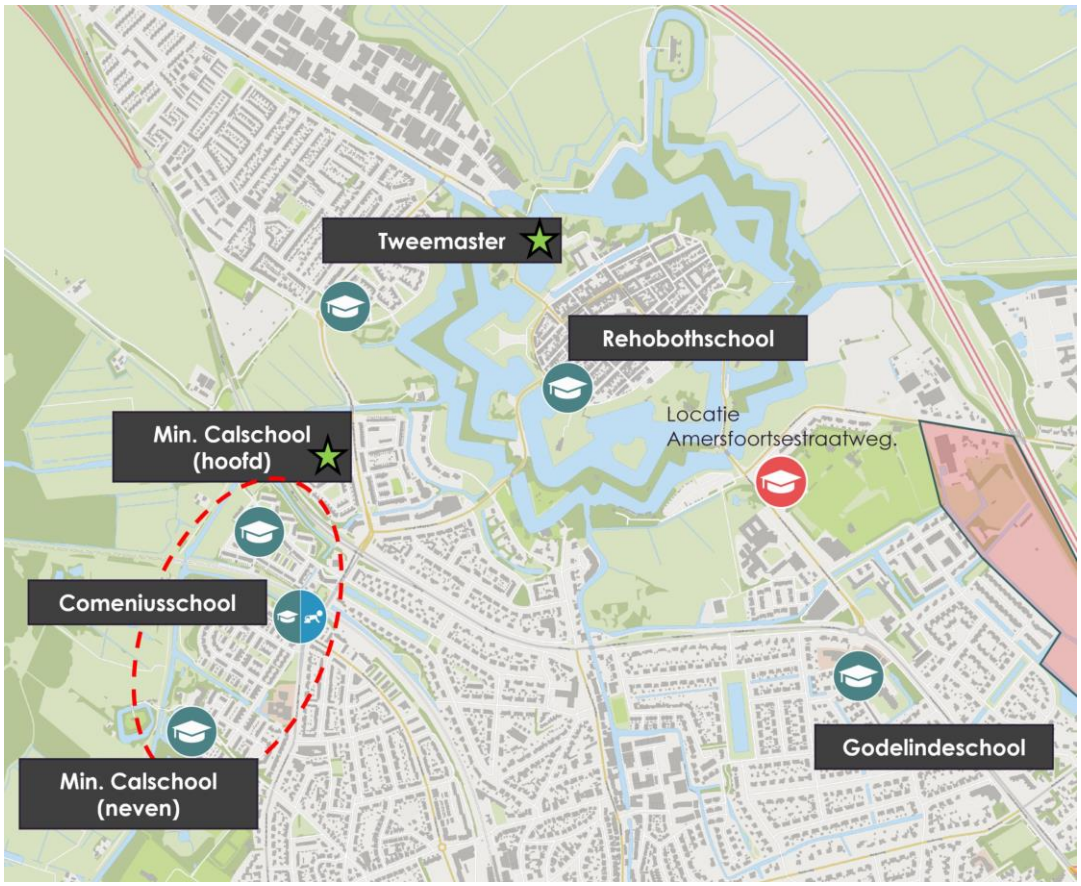

Min. Calsschool (hoofd– en nevenvestiging) en Comeniusschool

De Comeniusschool en de Min. Calsschool zijn gevestigd ten zuidwesten van de vesting. De Min. Calsschool zit verspreid over twee locaties. Zij hebben de wens om zich op één locatie te vestigen. De dislocatie is echter gebouwd in 2009 en nog niet afgeschreven. De hoofdvestiging van de Min. Calsschool en het gebouw van de Comeniusschool zijn beide verouderde gebouwen met een matige tot slechte kwaliteit. Een ingreep is voor deze gebouwen noodzakelijk.

De Weii-score van de Comeniusschool geeft mogelijk een vertekend beeld van het energieverbruik van het gebouw. Het beeld dat het gebouw 'zuinig' is, is te verklaren door het lagere leerlingaantal. Het gebouw had veel ruimten die niet gebruikt werden. De verwachting is dat het gebouw zonder leegstand eerder 'onzuinig' is.

Een van de uitgangspunten in de visie is het onderzoeken van koppelkansen tussen het vo en po. De Comeniusschool ziet hier kansen voor in samenwerking met het Montessori Lyceum Gooise Meren.

Min. Calsschool (hoofd– en nevenvestiging)	Leerlingen-aantal	Ruimte-behoefte (in m² bvo)	Beschikbare onderwijs capaciteit	Gebruik derden	Vraag versus aanbod (Incl. gebruik derden in m² bvo)
Oktobertelling 2022	353	1.976	2.161	n.v.t.	+ 185
Prognose 2038	348	1.950			+ 211
Comeniusschool					
Oktobertelling 2022	134	874	1.134	n.v.t.	+ 260
Prognose 2038	144	924			+ 210

Tabel 5: Ontwikkeling ruimtebehoefte Min. Calsschool en Comeniusschool

Oplossingsrichting IHP
Gezien de benoemde knelpunten dient er integraal onderzocht te worden hoe in het westen van Naarden de aanwezige scholen optimaal gehuisvest kunnen worden. In het uit te voeren onderzoek worden verschillende scenario's ruimtelijke en financieel verkend. De volgende vraagstukken dienen in de vervolgstudie te worden uitgewerkt:

- (geclusterde) huisvesting voor de Comeniusschool en de Min. Calsschool op de daarvoor beschikbare locaties;
- behoud en inzetbaarheid van de nevenvestiging van de Min. Calsschool;
- inzetbaarheid terrein van de Vitusmavo indien voor het Montessori Lyceum Gooise Meren alternatieve huisvesting gereed is (zie 4.2);
- onderzoeken of het betrekken van de permanente huisvestingsvraag van de Globeschool (zie 4.1.2) onderdeel kan uitmaken van het integrale plan;
- koppelkansen tussen het po en vo.

Ten behoeve van de financiële vertaling in dit IHP gaan we uit van vervanging van de huidige gebouwen gerelateerd aan de ruimtebehoefte. Het uit te voeren onderzoek geeft op termijn meer helderheid over het definitieve scenario.

Tweemaster

De Tweemaster is gevestigd ten noordwesten van de vesting. Vanwege de slechte technische en functionele kwaliteit kwam het gebouw in het IHP 2018 al in aanmerking voor vervanging. Momenteel wordt er vervangende nieuwbouw gerealiseerd voor de school voor 230 leerlingen. De verwachting is dat dit gebouw in

2024 in gebruik genomen wordt. De school maakt, gedurende de realisatie, gebruik van de tijdelijke huisvesting op de Amersfoortsestraatweg.

Tweemaster	Leerlingen-aantal	Ruimte-behoefte (in m² bvo)	Beschikbare onderwijs capaciteit	Gebruik derden	Vraag versus aanbod (Incl. gebruik derden in m² bvo)
Oktobertelling 2022	180	1.105	1.377[3]	n.v.t.	+ 272
Prognose 2038	220	1.307			+ 70

Tabel 6: Ontwikkeling ruimtebehoefte Tweemaster

Oplossingsrichting IHP
Afronden realisatieproces.

Rehobothschool en Godelindeschool

De Rehobothschool is gevestigd in Naarden (vesting) en de Godelindeschool ten zuidoosten van de vesting. De Rehobothschool is gevestigd in een gebouw uit 1972. De kwaliteit wordt door het schoolbestuur als matig aangemerkt. De Godelindeschool is gehuisvest in een nieuwer gebouw. De kwaliteit van dit gebouw is goed. De leerlingenprognoses voor beide scholen wijzen uit dat er een aanzienlijke groei wordt verwacht, als gevolg van woningbouw in de BOR-gronden. Vanwege de situering in de vestigingsstad heeft de Rehobothschool echter geen ruimte om uit te breiden. Voor de Godelindeschool geldt dat zij niet de ambitie heeft om veel groter te worden dan het gebouw aan leerlingen kan huisvesten. In het gebouw is plek voor maximaal 680 leerlingen. Samen hebben de scholen in 2038 een normatief ruimtetekort van circa 400m² bvo.

Rehobothschool	Leerlingen-aantal	Ruimte-behoefte (in m² bvo)	Beschikbare onderwijs capaciteit	Gebruik derden	Vraag versus aanbod (Incl. gebruik derden in m² bvo)
Oktobertelling 2022	187	1.141	1.295	n.v.t.	+ 154
Prognose 2038	240	1.407			- 112
Godelindeschool					
Oktobertelling 2022	600	3.218	3.521	n.v.t.	+ 303
Prognose 2038	713	3.786			- 265

Tabel 7: Ontwikkeling ruimtebehoefte Rehobothschool en Godelindeschool

[3] De weergegeven capaciteit is de capaciteit van het nieuwe gebouw van Tweemaster.

Oplossingsrichting IHP
De gebouwen van de Rehobothschool en de Godelindeschool worden in stand gehouden en verduurzaamd. In het IHP dient een oplossing gevonden te worden voor het dreigende ruimtetekort. In dit gebied is op termijn een permanente uitbreiding van circa 400 m² bvo op de aanwezige onderwijscapaciteit nodig. Dit tekort gaat echter al op de korte termijn ontstaan. Zodoende dient er ook gezocht te worden naar een tijdelijke oplossing.

Tijdelijke oplossing:
Gezocht wordt naar tijdelijk medegebruik bij een andere school. De verordening schrijft het volgende voor: *Bepalend bij het beoordelen van de beschikbaarheid van een gebouw of ruimte voor medegebruik is een afstand van ten hoogste 2 km, gemeten langs de kortste voor de leerling voldoende begaanbare en veilige weg.*

- Medegebruik Comeniusschool: 1,2 km van de Rehobothschool;
- Medegebruik Min. Calsschool: 1,4 km van de Rehobothschool.

Permanente oplossing:
Permanente uitbreiding van de aanwezige onderwijscapaciteit in dit gebied. Dit kan bijvoorbeeld gerealiseerd worden in de vorm van een dependance van de bestaande scholen. Beide scholen maken in dat geval onderlinge afspraken over het gebruik van deze dependance. Nader onderzoek is nodig om te bepalen waar de uitbreiding het beste gerealiseerd kan worden.

4.1.2 Bussum – Spiegel en Centrum

In de kern Bussum – Spiegel en Centrum zijn 6 scholen gehuisvest, te weten:

- Koningin Emmaschool;
- Brandsmaschool;
- Vondelschool;
- Gooilandschool;
- St. Vitusschool;
- Globeschool (onderdeel De Zonnewijzer).

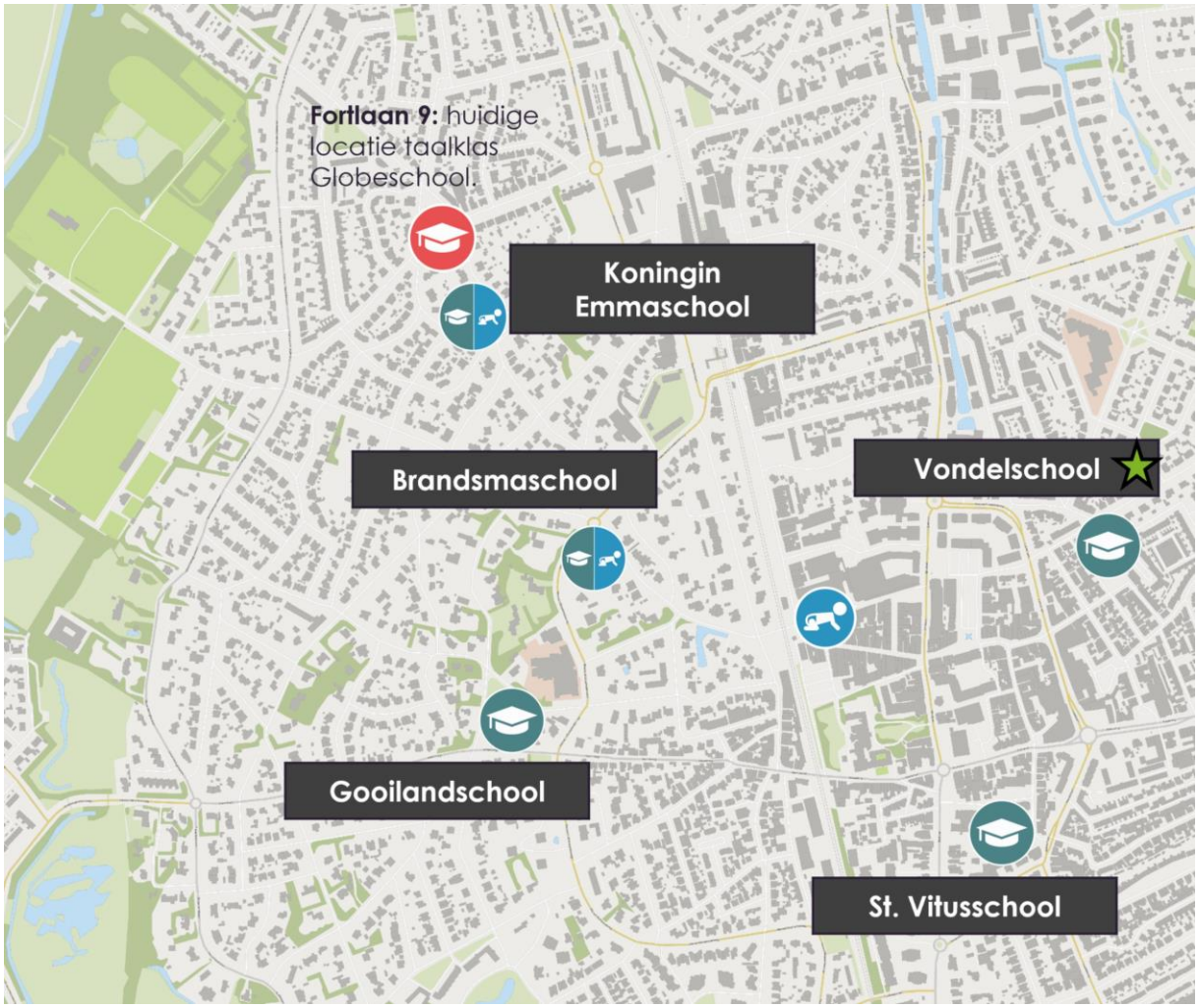

Koningin Emmaschool

De Koningin Emmaschool is gehuisvest in het westen van Bussum. In 2018 is het gebouw gerenoveerd. De kwaliteit van het gebouw is daardoor goed. Momenteel heeft de school een klein normatief ruimtetekort. Volgens de prognose blijft het leerlingenaantal de komende jaren stabiel. Het geringe normatieve ruimtetekort is op te vangen binnen het schoolgebouw. De gemeente en Talent Primair (het schoolbestuur) hebben afspraken gemaakt over de vloer van de gymzaal van de Koningin Emmaschool.

Koningin Emmaschool	Leerlingen-aantal	Ruimte-behoefte (in m² bvo)	Beschikbare onderwijs capaciteit	Gebruik derden	Vraag versus aanbod (Incl. gebruik derden in m² bvo)
Oktobertelling 2022	425	2.338	2.272	n.v.t.	- 66
Prognose 2038	426	2.343			- 71

Tabel 8: ontwikkeling ruimtebehoefte Emmaschool

Oplossingsrichting IHP
In stand houden en verduurzamen.

Brandsmaschool

De Brandsmaschool is gehuisvest in een gebouw dat dateert uit 2003. De kwaliteit van het gebouw is op orde. Momenteel heeft de school genoeg ruimte in het gebouw om haar leerlingen te huisvesten. Op de langere termijn gaat er door de groei van het leerlingenaantal een ruimtetekort ontstaan.

Brandsmaschool[4]	Leerlingen-aantal	Ruimte-behoefte (in m² bvo)	Beschikbare onderwijs capaciteit	Gebruik derden	Vraag versus aanbod (Incl. gebruik derden in m² bvo)
Oktobertelling 2022	193	1.170	1.311	n.v.t.	+ 141
Prognose 2038	243	1.424			- 113

Tabel 9: ontwikkeling ruimtebehoefte Brandsmaschool

Oplossingsrichting IHP
Op de lange termijn uitbreiden van het gebouw. Het in stand te houden deel van het gebouw verduurzamen. En monitoren leerlingaantal om te bepalen of een uitbreiding op de lange termijn noodzakelijk is.

Gooilandschool

De Gooilandschool is gehuisvest in een gebouw uit 1993. In 2022 is het gebouw gerenoveerd waarbij er ook duurzame maatregelen zijn getroffen. De school beoordeelt de kwaliteit van het gebouw als goed. De school werkt momenteel met een wachtlijst voor leerlingen. Normatief gezien kampt de school met een ruimtetekort. Dit ruimtetekort wordt in de praktijk echter niet zo ervaren waardoor er vooralsnog geen ingreep nodig is.

Gooilandschool	Leerlingen-aantal	Ruimte-behoefte (in m² bvo)	Beschikbare onderwijs capaciteit	Gebruik derden	Vraag versus aanbod (Incl. gebruik derden in m² bvo)
Oktobertelling 2022	421	2.318	2.175	n.v.t.	- 143
Prognose 2038	444	2.433			- 258

Tabel 10: ontwikkeling ruimtebehoefte Gooilandschool

Oplossingsrichting IHP
In stand houden en het normatieve ruimtekort monitoren.

[4]De Brandsmaschool, de Juliana Kwartellaan en de Juliana Dalton hebben in de leerlingenprognose van Pronexus één samengevoegd leerlingenaantal en ontwikkeling gekregen. Aan de hand van de verhouding van de huidige leerlingenaantallen is een verdeling gemaakt tussen de scholen.

Vondelschool

De Vondelschool is gehuisvest in een gebouw uit 1905 met een monumentaal karakter. Het gebouw is van slechte kwaliteit en is daarom in het IHP van 2018 opgenomen voor een renovatie. De renovatie bevindt zich momenteel in de ontwerpfase. De realisatiefase is afhankelijk van de oplevering van de Tweemaster. De Vondelschool maakt namelijk volgordelijk gebruik van de tijdelijke huisvesting aan de Amersfoortsestraatweg.

Vondelschool	Leerlingen-aantal	Ruimte-behoefte (in m² bvo)	Beschikbare onderwijs capaciteit	Gebruik derden	Vraag versus aanbod (Incl. gebruik derden in m² bvo)
Oktobertelling 2022	388	2.152	2.452	n.v.t.	+ 300
Prognose 2038	433	2.378			+ 74

Tabel 11: ontwikkeling ruimtebehoefte Vondelschool

Oplossingsrichting IHP
Lopend project. Uitvoeren ontwerp– en realisatieproces voor renovatie. Voor tijdelijke huisvesting wordt gebruikgemaakt van de Amersfoortsestraatweg.

St. Vitusschool

De St. Vitusschool is gehuisvest in een gebouw uit 1994. In 2003 is dit gebouw gerenoveerd. De kwaliteit van het gebouw is daardoor redelijk. De school heeft momenteel een normatief ruimteoverschot. Het normatieve overschot vertaalt zich niet terug in leegstaande lokalen. Het gebouw heeft een grote centrale hal, extra ondersteuningsruimtes en een bibliotheek. Hoewel het leerlingenaantal richting 2038 wat zal toenemen, blijft het normatieve ruimteoverschot de komende jaren aanwezig. De school is voornemens om een verduurzamingsslag te maken en extra zonnepanelen op het dak te plaatsen.

Vondelschool	Leerlingen-aantal	Ruimte-behoefte (in m² bvo)	Beschikbare onderwijs capaciteit	Gebruik derden	Vraag versus aanbod (Incl. gebruik derden in m² bvo)
Oktobertelling 2022	204	1.226	1.933	n.v.t.	+ 707
Prognose 2038	224	1.327			+ 606

Tabel 12: ontwikkeling ruimtebehoefte St. Vitusschool

Oplossingsrichting IHP
In stand houden en verduurzamen.

Globeschool

De Globeschool voorziet nieuwkomers van onderwijs middels taalklassen. Voor de Globeschool zijn momenteel 90 leerlingen, onder het BRIN-nummer van De Zonnewijzer, ingeschreven. Er is en blijft minimaal behoefte aan 5 à 6 taalklassen. De verwachting is dat de behoefte aan taalklassen de komende jaren toeneemt. Momenteel is de Globeschool tijdelijk gehuisvest aan de Fortlaan 9, in een voormalig schoolgebouw. De locatie is echter in beeld voor herontwikkeling, waardoor de onderwijs- en maatschappelijke functie van de locatie vervalt. De locatie is tot de zomer 2025 beschikbaar voor de Globeschool. Op zeer korte termijn dient er een alternatieve locatie voor de Globeschool gevonden te worden.

Oplossingsrichting IHP
Alternatieve huisvesting vinden voor de Globeschool. De locatie aan de Fortlaan 9 kan een jaar langer ingezet worden. Dit genereert de noodzakelijke tijd om op zoek te gaan naar geschikte alternatieve locaties. Parallel dient onderzocht te worden welke locaties binnen gemeente Gooise Meren in aanmerking komen voor de huisvesting van de Globeschool. De integrale oplossing voor de Min. Calsschool en de Comeniusschool kan hiervoor mogelijkheden bieden. Gemeente en het schoolbestuur zijn hierover in overleg.

4.1.3 Bussum – Brediuskwartier Noord

In de kern Bussum – Brediuskwartier Noord zijn drie scholen gehuisvest, te weten:

- Bussumse Montessorischool;
- Katholieke Montessorischool (hoofd- en dislocatie);
- Juliana Dalton.

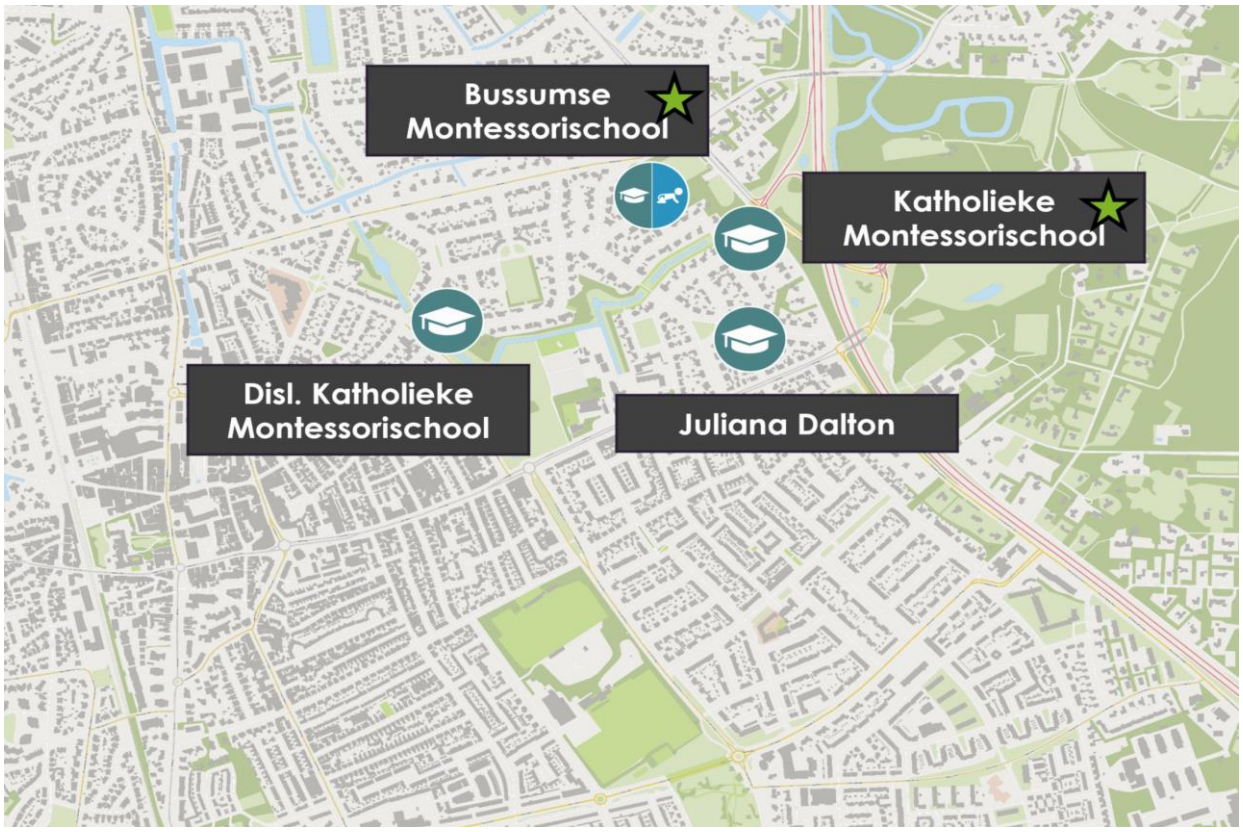

Bussumse Montessorischool

De Bussumse Montessorischool is gehuisvest in een gebouw uit 1930. De kwaliteit van het gebouw is matig tot slecht. Het gebouw is verouderd en beschikt nog over enkel glas. In het IHP van 2018 was de school opgenomen voor een renovatie. In 2020 is het gebouw uitgebreid met twee lokalen en is de ventilatie aangepast. Dit heeft het kwaliteitsknelpunt van het gebouw echter niet verholpen. De school heeft momenteel een normatief ruimteoverschot. Door de groei van het leerlingenaantal zal dit overschot verdwijnen en is de school passend gehuisvest.

Bussumse Montessorischool	Leerlingen-aantal	Ruimte-behoefte (in m² bvo)	Beschikbare onderwijs capaciteit	Gebruik derden	Vraag versus aanbod (Incl. gebruik derden in m² bvo)
Oktobertelling 2022	270	1.558	1.728	n.v.t.	+ 170
Prognose 2038	314	1.779			- 51

Tabel 13: ontwikkeling ruimtebehoefte Bussumse Montessorischool

Oplossingsrichting IHP
Vernieuwbouw van de oudste bouwdelen.

Juliana Dalton

De Juliana Dalton is gehuisvest in een gebouw dat is gerenoveerd in 2021. Het is een monumentaal gebouw uit 1930. De kwaliteit van het gebouw is goed. Momenteel heeft het gebouw een normatief ruimteoverschot. Door de verwachte groei van het leerlingenaantal neemt dit overschot de komende jaren af en is de school passend gehuisvest.

Bussumse Montessorischool	Leerlingen-aantal	Ruimte-behoefte (in m² bvo)	Beschikbare onderwijs capaciteit	Gebruik derden	Vraag versus aanbod (Incl. gebruik derden in m² bvo)
Oktobertelling 2022	207	1.242	1.544	n.v.t.	+ 302
Prognose 2038	261	1.514			+ 30

Tabel 14: ontwikkeling ruimtebehoefte Juliana Dalton

Oplossingsrichting IHP
In stand houden en verduurzamen.

Katholieke Montessorischool

De Katholieke Montessorischool is gehuisvest in een hoofd- en dislocatie. De hoofdlocatie is een gebouw uit 1970. De kwaliteit van de gebouwen is slecht en de gebouwen zijn toe aan een ingreep. De prognose laat een groei van het leerlingenaantal zien. Met de huidige capaciteit gaat daardoor een ruimtetekort ontstaan. In het IHP van 2018 is voor de montessorischool nieuwbouw voor de gehele school op het terrein van de hoofdlocatie opgenomen.

Katholieke Montessorischool	Leerlingen-aantal	Ruimte-behoefte (in m² bvo)	Beschikbare onderwijs capaciteit	Gebruik derden	Vraag versus aanbod (Incl. gebruik derden in m² bvo)
Oktobertelling 2022	327	1.845	2.000	n.v.t.	+ 155
Prognose 2038	389	2.157			- 157

Tabel 15: ontwikkeling ruimtebehoefte Katholieke Montessorischool

Oplossingsrichting IHP
Nieuwbouw voor de gehele school op het terrein van de hoofdlocatie. Na de nieuwbouw wordt de dislocatie afgestoten. De capaciteit van de nieuwbouw dient te worden afgestemd op de verwachte ruimtebehoefte. Tijdens de bouwwerkzaamheden blijft de dislocatie in gebruik. Dit verkleint de vraag naar tijdelijke huisvesting. Er is tijdelijke huisvesting nodig tijdens de bouwwerkzaamheden. Onderzocht wordt of de noodlokalen op het terrein van de school of elders in de omgeving kunnen worden geplaatst.

4.1.4 Bussum – Zuidoost

In de kern Bussum – Zuidoost zijn vier scholen gehuisvest, te weten:

- De Hoeksteen;
- Juliana Kwartellaan;
- De Zonnewijzer;
- Vrije School Michael.

De Hoeksteen, Juliana Kwartellaan & Vrije School Michael

De Juliana Kwartellaan is gevestigd in een gebouw uit 1967 dat meerdere keren is uitgebreid. De kwaliteit van de oude gebouwdelen is slecht. In het IHP van 2018 was een renovatie van de oudere bouwdelen opgenomen. Het terrein van de school biedt enige mogelijkheden voor uitbreiding.

De Hoeksteen is gevestigd in een gebouw uit 1951. In 2015 is dit gebouw gerenoveerd. Daardoor is de kwaliteit van het schoolgebouw goed. De school heeft een normatief ruimtetekort, maar ervaart dat momenteel niet. De prognoses laten naar de toekomst een verdere groei zien. Het schoolbestuur dient te bepalen of de school nog verder wilt groeien. Bij een verdere groei komt de capaciteit onder druk te staan. Op de locatie van de school is weinig ruimte om uit te breiden. Er ligt echter wel een kans met het naastgelegen voormalig gezondheidscentrum (Bremstraat 3). Dit gebouw staat leeg en onderzocht kan worden of het gebouwmogelijk ingezet kan worden om een deel van het ruimtetekort van De Hoeksteen of andere scholen op te vangen.

De Vrije School Michael is gehuisvest in een gebouw uit 2010. De kwaliteit van het gebouw is redelijk tot goed. Functioneel gezien sluit het gebouw goed aan bij het vrije onderwijsconcept. De ruimte voor uitbreiding op het terrein is zeer gering.

Voor De Hoeksteen, de Juliana Kwartellaan en de Vrije School Michael geldt dat de woningbouwontwikkeling in Crailo van grote invloed gaat zijn op de leerlingontwikkeling en daarmee de ruimtebehoefte voor onderwijs. De prognose wijst uit dat deze scholen te maken krijgen met een oplopend ruimtetekort. Momenteel is er al sprake van een ruimtetekort van 371 m^2 bvo bij deze scholen. Naar de toekomst zal dit ruimtetekort verder toenemen naar 1.239 m^2 bvo in 2038.

Hier dient op wijkniveau naar oplossingen voor de korte en lange termijn te worden gezocht. Het bestemmingsplan voor Crailo is reeds vastgesteld. Daarin is geen ruimtereservering opgenomen voor een school. De mogelijkheden om een school te realiseren in Crailo zijn daarom zeer beperkt. In Bussum Zuidoost is nog een gebouw met een onderwijsbestemming aanwezig. Dit gebouw aan de Ruiterlaan was vroeger een schoolgebouw en heeft die bestemming nog steeds.

De Hoeksteen	Leerlingen-aantal	Ruimte-behoefte (in m² bvo)	Beschikbare onderwijs capaciteit	Gebruik derden	Vraag versus aanbod (Incl. gebruik derden in m² bvo)
Oktobertelling 2022	461	2.519	2.410	n.v.t	- 119
Prognose 2038	498	2.705			- 295
Juliana Kwartellaan					
Oktobertelling 2022	307	1.744	1.885	315	- 174
Prognose 2038	387	2.149			- 579
Vrije School Michael					
Oktobertelling 2022	244	1.427	1.349	n.v.t.	- 78
Prognose 2038	301	1.714			- 365

Tabel 16: ontwikkeling ruimtebehoefte De Hoeksteen, Juliana Kwartellaan & Vrije School Michael

Oplossingsrichting IHP

Tijdelijke oplossing ruimtetekort:

Voor de Juliana Kwartellaan wordt het reeds aanwezige ruimtetekort opgelost door het plaatsen van twee noodlokalen op het terrein. Gemonitord dient te worden of er op termijn uitbreiding van deze noodlokalen noodzakelijk is. Dit is mede afhankelijk van de snelheid waarmee de permanente oplossing gerealiseerd wordt.

Permanente oplossing gebouw kwaliteit:

Vernieuwbouw van de oudste bouwdelen de Juliana Kwartellaan. Er is tijdelijke huisvesting nodig tijdens de verbouwwerkzaamheden. Onderzocht wordt of de noodlokalen op het terrein van de school of elders in de omgeving kunnen worden geplaatst.

Permanente oplossing ruimtetekort:

- De Hoeksteen: optioneel inzetten van naastgelegen leegstaande gebouw (Bremstraat 3). Onderzocht dient te worden of dit een optie is en of dit door middel van aankoop of huur mogelijk kan worden ingezet. Mocht De Hoeksteen niet de ambitie hebben om verder te groeien, kan de Bremstraat mogelijk ook door de andere scholen die kampen met een ruimtetekort gebruikt worden.
- De Juliana Kwartellaan en de Vrije School Michael: beide scholen samen hebben op termijn een ruimtetekort van circa 1.000 m² bvo. Hier wordt in de vorm van een dependance ruimte geboden. Beide scholen maken onderlinge afspraken over het gebruik van de dependance. De bestaande onderwijslocatie aan de Ruijterlaan wordt hier bij voorkeur voor ingezet. Dit gebouw is momenteel in de vorm van antikraak gebruikt door creatieve duurzame ondernemingen. De kwaliteit van het gebouw aan de Ruijterlaan is slecht. Door middel van (ver)nieuwbouw krijgt de kwaliteit van het gebouw een impuls en wordt het geschikt gemaakt voor het onderwijs. Volgens de BAG heeft het huidige gebouw aan de Ruijterlaan een omvang van 2.272 m² bvo.

De Zonnewijzer

De Zonnewijzer is gehuisvest in Breeduit, samen met het Elan College. Het gebouw komt uit 2009 en de kwaliteit is redelijk. Door de behoeftes van de verschillende gebruikers sluit de functionaliteit van het gebouw niet goed aan bij de wensen van de gebruikers. Richting de toekomst gaat een gering ruimtetekort ontstaan, maar dit lijkt oplosbaar binnen de beschikbare capaciteit van de school. Het Elan College heeft een normatief ruimtetekort.

Onder het BRIN-nummer van De Zonnewijzer staan ook de leerlingen van de Globeschool ingeschreven. Deze zitten echter niet in dit gebouw. Globeschool is eerder beschreven in 4.1.2.

De Zonnewijzer[5]	Leerlingen-aantal	Ruimte-behoefte (in m² bvo)	Beschikbare onderwijs capaciteit	Gebruik derden	Vraag versus aanbod (Incl. gebruik derden in m² bvo)
Oktobertelling 2022	139	899	1.101	200	+ 2
Prognose 2038	159	1.000			- 99

Tabel 17: Ontwikkeling ruimtebehoefte De Zonnewijzer

Oplossingsrichting IHP
Het optimaliseren van het gebruik is reeds in gang gezet. Op de langere termijn is de gemeente voornemens bouwkundige en functionele ingrepen te doen om daarmee het gebouw functioneler en toegankelijker te maken. Na deze ingrepen wordt het beheer overgedragen aan de scholen.

[5] Op het BRIN-nummer van De Zonnewijzer staan ook de leerlingen van de Globeschool ingeschreven. Ten opzichte van het totale leerlingenaantal op het BRIN-nummer van De Zonnewijzer wordt de verhouding van 0,59 voor De Zonnewijzer en 0,41 voor de Globeschool aangehouden.

4.1.5 Muiden

In de kern Muiden en Centrum zijn twee scholen gehuisvest, te weten:

- Kindcentrum Muiderkring;
- Jozefschool.

Kindcentrum Muiderkring en Jozefschool

Het gebouw van de Jozefschool ligt in de vesting van Muiden. Het gebouw komt uit 1981 en is in 2002 uitgebreid met 3 lokalen. De kwaliteit van het gebouw is matig. De functionaliteit sluit niet aan bij de wensen vanuit het onderwijs. Het gebouw kampt reeds met een ruimtetekort. De uitbreidingsmogelijkheden zijn, mede door de locatie, zeer beperkt. Momenteel wordt het speellokaal verbouwd tot extra leslokaal.

Het gebouw van Kindcentrum Muiderkring is gerealiseerd in 2021 in nieuwbouwgebied De Krijgsman. De kwaliteit van het gebouw is goed. Het gebouw is gedimensioneerd op 587 leerlingen. Momenteel is er, gezien het huidig aantal leerlingen, nog ruimte binnen het gebouw. Gezien de woningbouwontwikkelingen in De Krijgsman is het de verwachting dat het gebouw binnen enkele jaren (vanaf 2026) vol zit. Uitbreiding van het kindcentrum is gezien de verdichting in dit gebied niet mogelijk.

Als gevolg van de woningbouw in De Krijgsman en verjonging van het centrum van Muiden neemt het leerlingenaantal de komende jaren flink toe. Het ruimtetekort voor beide scholen zal richting 2038 groeien naar circa 1.860 m^2 bvo (o.b.v. een ruimtebehoefte voor 330 leerlingen). De Jozefschool heeft momenteel al te maken met een ruimtetekort. Het ruimtetekort binnen het Kindcentrum Muiderkring zal op korte termijn ontstaan. Om dit ruimtetekort voor de kern Muiden op te vangen, wordt in opdracht van de gemeente een onderzoek uitgevoerd naar het realiseren van structurele huisvesting. Dit onderzoek is reeds in gang gezet wordt naar verwachting medio 2024 afgerond. Naast een structurele oplossing voor het ruimtetekort dient er ook een permanente oplossing voor de kwaliteit van Jozefschool te komen.

Jozefschool	Leerlingen-aantal	Ruimte-behoefte (in m² bvo)	Beschikbare onderwijs capaciteit	Gebruik derden	Vraag versus aanbod (Incl. gebruik derden in m² bvo)
Oktobertelling 2022	218	1.297	1.138	n.v.t.	- 159
Prognose 2038	322	1.820			- 682
Kindcentrum Muiderkring					
Oktobertelling 2022	312	1.769	3.155	440	+ 946
Prognose 2038	706	3.751			- 1.036

Tabel 18: Ontwikkeling ruimtebehoefte van de Jozefschool en Kindcentrum Muiderkring

Oplossingsrichting IHP

Structurele oplossing ruimtetekort:

Het onderzoek dat de gemeente laat uitvoeren, geeft duidelijkheid in de capaciteit en locatie van de structurele huisvesting. De (nood)lokalen dienen na 2024 in gebruik te worden genomen. Gemeente en schoolbesturen hebben afgestemd 12 groepslokalen (circa 1.860 m² bvo) aan structurele huisvesting te realiseren. De verdere (financiële) uitwerking van deze plannen volgt in het najaar van 2024. In het IHP is hiervoor een PM post opgenomen.

Permanente oplossing kwaliteit Jozefschool i.c.m. vergroten permanente capaciteit

Nieuwbouw voor de Jozefschool op een alternatieve locatie, binnen of buiten de vesting. De capaciteit van de nieuwbouw wordt afgestemd op de totale ruimtebehoefte in de kern Muiden. Het verwachte tekort van 1.700 m² bvo wordt aan de capaciteit van de Jozefschool toegevoegd. Onderzoek naar een geschikte locatie binnen of buiten de vesting is afgerond. Hierbij komt de locatie van de Jozefschool (met uitbreiding) als voorkeur naar voren.

4.1.6 Muiderberg

In de kern Muiderberg is een school gehuisvest, te weten:

- KC de Meerstroom.

KC de Meerstroom

De Oranje Nassau en De Vinkenbaan zijn samengegaan in KC de Meerstroom. Ze zijn momenteel gehuisvest op de locatie van de Vinkenbaan. In het IHP van 2018 was voor het kindcentrum nieuwbouw op een nieuwe locatie opgenomen. De afgelopen jaren heeft er een locatieonderzoek plaatsgevonden en is gestart met de realisatie van KC de Meerstroom. De verwachting is dat het nieuwe kindcentrum in de zomer van 2025 in gebruik kan worden genomen. Het kindcentrum biedt ruimte aan 300 leerlingen. De huidige locatie van KC de Meerstroom kan na de ingebruikname van het nieuwe gebouw worden afgestoten.

KC de Meerstroom (toekomstige locatie)	Leerlingen-aantal	Ruimte-behoefte (in m² bvo)	Beschikbare onderwijs capaciteit	Gebruik derden	Vraag versus aanbod (Incl. gebruik derden in m² bvo)
Oktobertelling 2022	282	1.618	1.709	n.v.t.	+ 91
Prognose 2038	291	1.664			+ 45

Tabel 19: ontwikkeling ruimtebehoefte KC de Meerstroom

Oplossingsrichting IHP
Realisatie nieuwbouw KC de Meerstroom in ontwikkeling. Na realisatie kan de locatie van de Vinkenbaan worden afgestoten.

4.2 Voortgezet onderwijs

In de gemeente Gooise Meren zijn momenteel vijf scholen gehuisvest in het voortgezet onderwijs, te weten:

- Montessori Lyceum Gooise Meren (MLGM);
- Willem de Zwijger College & St. Vitusmavo;
- Goois Lyceum;
- St. Vituscollege Bussum;
- De Fontein.

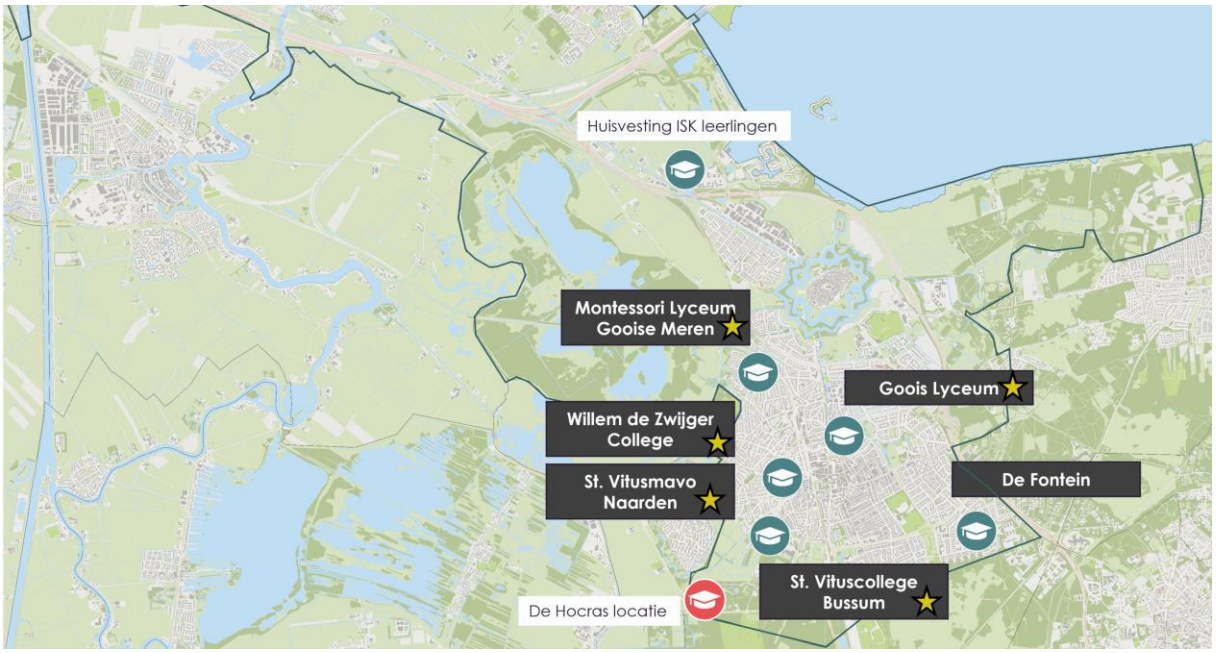

Montessori Lyceum Gooise Meren (MLGM), St. Vitusmavo & Willem de Zwijger.

Het Montessori Lyceum Gooise Meren is een recent gestarte school en is gehuisvest in het voormalige gebouw van de St. Vitusmavo (Schout 1a te Naarden). Voor de komende jaren is een gefaseerde groei voorzien richting circa 1.300 leerlingen in 2038. Dit gebouw is gerealiseerd in 1960 en verkeert in slechte staat. Vanwege de verwachte groei van het MLGM is dit gebouw vanaf het schooljaar 2024-2025 al te klein.

De St. Vitusmavo en het Willem de Zwijger College zitten samen onder 1 BRIN-nummer in het voormalige gebouw van de Willem de Zwijger (Nieuwe 's Gravelandseweg 38, te Bussum) en nemen geen nieuwe leerlingen meer aan. De school faseert op een natuurlijke manier uit en gaat over in het MLGM. In 2028 verwacht de school uitgefaseerd te zijn. Het gebouw is gerealiseerd in 1950 en is in de daaropvolgende jaren meerdere keren uitgebreid. Het gebouw is kwalitatief in slechte staat.

Het uitgangspunt is om voor het MLGM nieuwbouw te realiseren op de locatie Hocras voor 1.200 leerlingen. Deze ontwikkeling biedt ruimte aan een verregaande schuifpuzzel voor de vervanging van meerdere VO-locaties. Als de nieuwbouw voor het MLGM gereed is, zouden het Goois Lyceum en vervolgens St. Vituscollege Bussum tijdelijk gebruik maken van de gebouwen van het Willem de Zwijger College en de St. Vitusmavo. Met deze schuifpuzzel worden de kosten voor aanzienlijk kostbare tijdelijke huisvesting (huur en plaatsing noodlokalen) beperkt. Het bestemmingsplan voor de nieuwbouw op de Hocras locatie ligt momenteel ter inzage. Als het proces volgens planning wordt uitgevoerd, kan erop zijn vroegst medio 2027 opgeleverd worden.

Een van de uitgangspunten in de visie is het onderzoeken van koppelkansen tussen het vo en po. Het MLGM ziet hier kansen voor in samenwerking met de Comeniusschool. Na afronding van het IHP dienen deze koppelkansen verder onderzocht te worden.

Montessori Lyceum Gooise Meren	Leerlingen-aantal	Ruimte-behoefte (in m² bvo)	Beschikbare onderwijs capaciteit	Gebruik derden	Vraag versus aanbod (Incl. gebruik derden in m² bvo)
Oktobertelling 2022	309	2.833	2.786	n.v.t.	- 47
Prognose 2038	1.322	8.908			- 6.122
St. Vitusmavo & Willem de Zwijger College					
Oktobertelling 2022	810	5.838	8.698	n.v.t.	+ 2.860
Prognose 2038	0	0			n.v.t.

Tabel 20: ontwikkeling ruimtebehoefte Montessori Lyceum Gooise Meren, St Vitusmavo & Willem de Zwijger

Oplossingsrichting IHP
Uitgangspunt voor het MLGM is vervangende nieuwbouw op de locatie Hocras voor 1.200 leerlingen. Eventuele groei van het aantal leerlingen boven de 1.200 wordt opgevangen binnen de capaciteit van het MLGM of van andere VO-locaties*. Tot de nieuwbouw gereed is worden de gebouwen aan de Schout 1a en Nieuwe 's Gravelandseweg 38 voor de leerlingen van het MLGM ingezet.

** Conform de verordening Voorzieningen Huisvesting Onderwijs Gooise Meren dient een tekort tot maximaal 10%- opgevangen te worden binnen de aanwezige capaciteit.*

Goois Lyceum

Het Goois Lyceum is gehuisvest in een gebouw uit 1977 dat na 2000 meerdere keren is uitgebreid. De kwaliteit van het gebouw is slecht. In het IHP van 2018 was er voor het Goois Lyceum daarom renovatie opgenomen. Door een groei van het aantal leerlingen ontstaat er tevens een toenemende druk op de capaciteit. Het reeds aanwezige ruimtetekort neemt naar 2038 toe.

Goois Lyceum	Leerlingen-aantal	Ruimte-behoefte (in m² bvo)	Beschikbare onderwijs capaciteit	Gebruik derden	Vraag versus aanbod (Incl. gebruik derden in m² bvo)
Oktobertelling 2022	1.349	9.006	7.422	n.v.t.	- 1.584
Prognose 2038	1.436	9.536			- 2.114

Tabel 21: ontwikkeling ruimtebehoefte Goois Lyceum

Oplossingsrichting IHP
Vanwege het ruimtetekort is renoveren van het gebouw van het Goois Lyceum niet meer afdoende. Vervangende nieuwbouw voor het Goois Lyceum heeft daarom de voorkeur. Hier is echter wel tijdelijke huisvesting voor nodig. Uitgangspunt is dat er tijdelijk gebruikgemaakt gaat worden van de gebouwen die het MLGM achterlaat zodra de nieuwbouw op het Hocras terrein gereed is. Onderzocht wordt welke alternatieve mogelijkheden voor tijdelijke huisvesting zich voordoen.

St. Vituscollege Bussum

Het St. Vituscollege Bussum is gehuisvest in een gebouw uit 1965 dat is uitgebreid in 2004 en 2018. De kwaliteit van een deel van het gebouw is slecht. In het IHP van 2018 was er daarom renovatie opgenomen voor het St. Vituscollege Bussum. Ook voor deze school geldt dat er sprake is van een toenemend leerlingenaantal. Het reeds geringe ruimtetekort neemt naar verwachting de komende jaren verder toe.

St. Vituscollege Bussum	Leerlingen-aantal	Ruimte-behoefte (in m² bvo)	Beschikbare onderwijs capaciteit	Gebruik derden	Vraag versus aanbod (Incl. gebruik derden in m² bvo)
Oktobertelling 2022	1.308	8.769	8.339	n.v.t.	- 430
Prognose 2038	1.397	9.299			- 960

Tabel 22: ontwikkeling ruimtebehoefte St. Vituscollege Bussum

Oplossingsrichting IHP
Het voorkeurscenario voor het St. Vituscollege Bussum is vernieuwbouw met uitbreiding. Ook voor het St. Vituscollege Bussum is in principe het uitgangspunt dat er tijdelijk gebruikgemaakt gaat worden van de gebouwen die het MLGM achterlaat zodra de nieuwbouw op het Hocras terrein gereed is. Daarnaast wordt gekeken of tijdelijke huisvesting op eigen terrein een optie is.

De Fontein

Het gebouw van De Fontein komt uit 2003. De kwaliteit van het gebouw is goed. Het gebouw heeft een normatief ruimteoverschot, maar dat wordt niet als dusdanig ervaren. Met een geringe groei van het aantal leerlingen loopt ook het normatieve overschot wat terug.

De Fontein	Leerlingen-aantal	Ruimte-behoefte (in m² bvo)	Beschikbare onderwijs capaciteit	Gebruik derden	Vraag versus aanbod (Incl. gebruik derden in m² bvo)
Oktobertelling 2022	464	3.456	4.258	n.v.t.	+ 802
Prognose 2038	480	3.555			+ 703

Tabel 23: Ontwikkeling ruimtebehoefte De Fontein

Oplossingsrichting IHP
In stand houden en verduurzamen.

4.3 (Voortgezet) speciaal onderwijs

In de gemeente Gooise Meren zijn twee scholen gehuisvest voor het (voorgezet) speciaal onderwijs, te weten:

- Instituut Indon;
- Elan College.

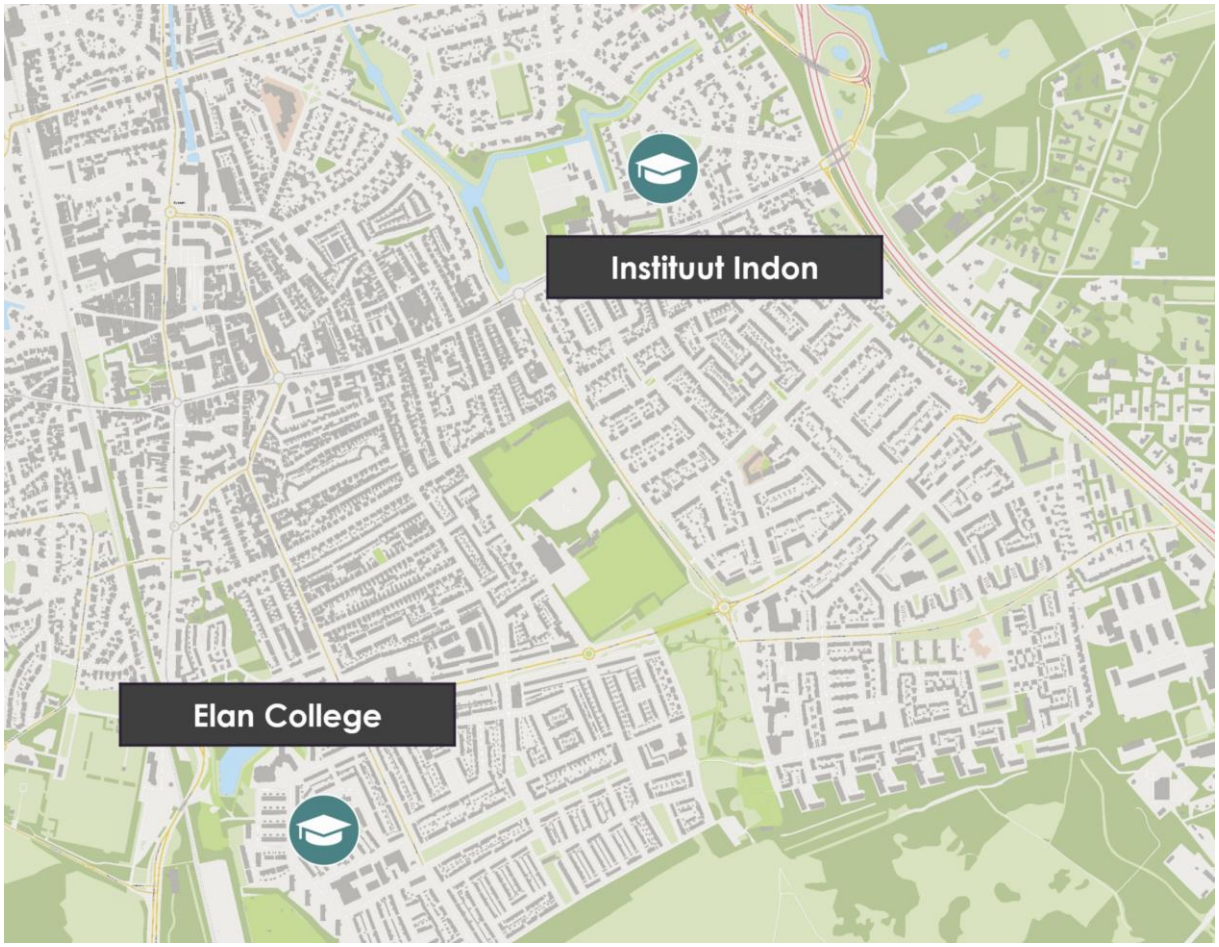

Elan College

Het Elan College is gehuisvest in Breeduit, samen met De Zonnewijzer. Het gebouw is gerealiseerd in 2009 en de kwaliteit is matig. Er wordt gewerkt met mobiele airco's en kachels. De school voldoet niet aan Frisse Scholen Klasse B. Door de behoeftes van de verschillende gebruikers sluit de functionaliteit niet goed aan bij het gebouw. Binnen de ruimten die het Elan College in gebruik heeft, maakt ECHT (Expertisecentrum Hoogbegaafd en Talentenontwikkeling)(faciliteit voor hoogbegaafde leerlingen) gebruik van 2 lokalen. Het heeft de voorkeur dit gebruik formeel vast te leggen en zo de faciliteit te bestendigen. Het Elan College kampt op dit moment met een ruimtetekort, wat nog op te vangen is in Breeduit.

Elan College	Leerlingen-aantal	Ruimte-behoefte (in m² bvo)	Beschikbare onderwijs capaciteit	Gebruik derden	Vraag versus aanbod (Incl. gebruik derden in m² bvo)
Oktobertelling 2022	96	1.113	1.008	100 (ECHT)	- 205
Prognose 2038	99	1.161			- 253

Tabel 24: ontwikkeling ruimtebehoefte Elan College

Oplossingsrichting IHP
In stand houden. In samenspraak met de gemeente het gebruik van ECHT binnen Breeduit formeel vastleggen.

Het optimaliseren van het gebruik in Breeduit is reeds in gang gezet. Op de langere termijn is de gemeente voornemens bouwkundige en functionele ingrepen te doen om daarmee het gebouw functioneler en toegankelijker te maken. Na deze ingrepen wordt het beheer overgedragen aan de scholen.
Vanuit het Elan College bestaat de wens om samenwerking te zoeken met het voortgezet onderwijs. De komende jaren wordt de planontwikkeling van het voortgezet onderwijs gevolgd en mogelijke koppelkansen tussen het vo en vso onderzocht.

Instituut Indon

Instituut Indon is gehuisvest in een monumentaal gebouw uit 1949 dat in 2021 is gerenoveerd. Met de renovatie is de kwaliteit van het gebouw op orde gebracht. Het schoolgebouw heeft een normatief ruimteoverschot, wat in de praktijk niet als dusdanig wordt ervaren. Door de verwachte groei van het aantal leerlingen neemt het ruimteoverschot naar de toekomst toe wat af.

Instituut Indon	Leerlingen-aantal	Ruimte-behoefte (in m² bvo)	Beschikbare onderwijs capaciteit	Gebruik derden	Vraag versus aanbod (Incl. gebruik derden in m² bvo)
Oktobertelling 2022	64	720	1.105	n.v.t.	+ 385
Prognose 2038	82	853			+ 252

Tabel 25: ontwikkeling ruimtebehoefte Instituut Indon

Oplossingsrichting IHP
In stand houden en verduurzamen.

4.4 Planning projecten

Het onderstaande figuur toont de planning van de voorgestelde projecten die omschreven staan in de eerdere paragrafen. Voor de planning van deze projecten is het proces in twee onderdelen opgedeeld, te weten:

- voorbereidingsfase (bijvoorbeeld een businesscase, (locatie)onderzoek en/of alleen het ontwerptraject);
- uitvoeringsfase (bouwtraject t/m oplevering).

Door ieder onderdeel afzonderlijk in de planning te zetten, wordt inzichtelijk welke doorlooptijden per project verwacht worden en wanneer de benodigde kredieten (voorbereidings- en uitvoeringskrediet) beschikbaar moeten zijn.

We maken in onderstaande planningen onderscheid in fase 1 (2024-2028) en fase 2 (2028 en verder). In fase 1 vallen de projecten die uiterlijk in 2027 met de uitvoeringsfase starten en waar een uitvoeringskrediet voor nodig is. In fase 2 vallen de projecten waarvan de uitvoeringsfase na 2027 plaatsvindt.

Fase	School	Scenario	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033
Lopende projecten	Tweemaster	Nieuwbouw											
	KC de Meerstroom	Nieuwbouw											
	Vondelschool	Renovatie											
Fase 1	Tijdelijke huisvesting Muiden	Tijdelijke huisvesting											
	Globeschool	Alternatieve huisvesting											
	De Hoeksteen	Uitbreiding											
	Onderwijslocatie De Ruijterlaan	(Ver)nieuwbouw											
	Montessori Lyceum Gooise Meren	Nieuwbouw op de Hocras											
	Comeniusschool & Min. Calsschool	(Ver)nieuwbouw											
	Juliana Kwartellaan	Vernieuwbouw											
	Breeduit	Functionele ingrepen											
	Jozefschool	Vervangende nieuwbouw											
Fase 2	Goois Lyceum	Vervangende nieuwbouw											
	Katholieke Montessorischool	Vervangende nieuwbouw											
	Bussumse Montessorischool	Vernieuwbouw											
	Rehobothschool en Godelindeschool	Uitbreiding											
	St. Vituscollege Bussum	(Ver)nieuwbouw											

Legenda	
	voorbereidingsfase
	realisatie tijdelijke huisvesting
	uitvoeringsfase

In het proces van realisatie van de projecten zitten meerdere afhankelijkheden. In het po speelt de beschikbaarheid van tijdelijke huisvesting een rol. De Tweemaster maakt nu gebruik van tijdelijke huisvesting aan de Amersfoortsestraatweg. Als de realisatie van de Tweemaster gereed is, valt deze locatie vrij voor tijdelijke huisvesting van andere scholen. Onderstaande tabel toont de inzetbaarheid van de tijdelijke huisvesting voor de komende jaren, onder voorwaarde dat de locatie ook beschikbaar blijft. Mogelijk wordt de locatie aan de Amersfoortsestraatweg op termijn ingezet voor het realiseren van woningbouw en dient er een nieuwe wissellocatie te komen. Hiervoor kan worden gezocht in het cluster van de Min. Calsschool, de Comeniusschool en de St. Vitusschool.

	2024		2025	2026	2027	2028	2029	2030
Locatie Amersfoortsestraatweg	Twee-master		Vondelschool	Min. Calsschool & Comeniusschool			Bussumse Montesorischool	N.t.b.

Figuur 4: Voorstel gebruik Amersfoortsestraatweg voor tijdelijke huisvesting

Naast de scholen in figuur 3 zijn er nog meer projecten die tijdelijke huisvesting nodig hebben. Dit gaat om de volgende scholen:

- Juliana Kwartellaan: naar verwachting in 2027;
- Katholieke Montessorischool; naar verwachting in 2029.

Noodlokalen zullen in de nabijheid bij deze scholen nodig zijn om te voorzien in tijdelijke huisvesting tijdens de bouwwerkzaamheden.

4.5 Risico's

De uitvoering van de projecten gaat gepaard met verschillende risico's, te weten:

Druk op de planning: vanwege de urgente vraagstukken staan er veel projecten in korte tijd op de planning. Ook zit er voor een aantal projecten een volgordelijkheid in de uitvoering (met name het vo). Dit maakt dat er een grote druk op de planning staat en de uitvoering in het geding kan komen als de planning uitloopt.

Beheersmaatregel: er wordt een gedegen uitvoeringsplan opgesteld waarin de planning in detail wordt uitgewerkt en rollen en verantwoordelijkheden worden belegd. Onderzocht wordt welke onderdelen binnen de processen gestandaardiseerd kunnen worden. Tevens wordt onderzocht of er kan worden aangesloten bij het Innovatiepartnerschap schoolgebouwen binnen de metropoolregio Amsterdam.

Kennis en expertise over bouwtrajecten: Met name eenpitters missen veelal de kennis en expertise om bouwtrajecten uit te voeren. Zij hebben vaak niet eerder een vergelijkbaar traject doorlopen en hebben er ook de capaciteit in de organisatie niet altijd voor.

Beheersmaatregel: In een uitvoeringsplan worden de stappen in het bouwtraject inzichtelijk gemaakt. In overleg met schoolbestuur en de gemeente wordt de rolverdeling rondom met het bouwheerschap bepaald.

Personeelstekort gemeente: personeelstekorten spelen binnen verschillende afdelingen van de gemeente een rol. De uitvoering van de projecten in het IHP kan vertraging oplopen als dit personeelstekort aanhoudt.

Beheersmaatregel: er wordt in kaart gebracht om welke gemeentelijke capaciteit de uitvoering van het IHP vraagt zodat op korte termijn gestart kan worden met het werven van extra personeel.

Bezwaren omgeving: bij (ver)nieuwbouw projecten worden bezwaren vanuit de omgeving verwacht. De voorgestelde ingreep en de werkzaamheden (verwachte overlast) zelf kunnen tot bezwaren leiden.

Beheersmaatregel: omwonenden worden tijdig geïnformeerd over de werkzaamheden en de planning.

5. Financiën

In de vorige hoofdstukken is beschreven wat de scenario's zijn voor de korte, middellange en lange termijn, om de geconstateerde knelpunten op te kunnen lossen. Om een goede en integrale afweging te kunnen maken, zijn in dit hoofdstuk de financiële consequenties inzichtelijke gemaakt. Eerst worden in paragraaf 5.1 de gestelde uitgangspunten benoemd die leiden tot de totale investeringskosten in paragraaf 5.2. In paragraaf 5.3 worden de nieuwe gemeentelijke kapitaallasten als gevolg van de investeringen in beeld gebracht.

5.1 Uitgangspunten

In het overzicht op de volgende pagina zijn de investeringen per scenario inzichtelijk gemaakt. Bij het bepalen van de investeringen zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De geactualiseerde scenario's, zoals opgenomen in het vorige hoofdstuk, vormen de basis voor de berekeningen.
- Alle bedragen zijn inclusief btw en prijspeil augustus 2023.
- Bij het berekenen van de investeringsbedragen wordt afgeweken van de VNG-norm en gerekend met investeringsbedragen per vierkante meter op basis van de schoolgrootte. Een overzicht van hoe deze bedragen zijn opgebouwd en welke posten zijn uitgesloten, is te vinden in het bijlageboek.
- Voor zowel nieuwbouw als vernieuwbouw wordt uitgegaan van de bedragen per m^2 bvo voor het bekostigen van BENG, ENG en 0-op-de-meter zoals vermeld in het bijlageboek.
- De opgenomen investeringsbedragen zijn inclusief het voorbereidingskrediet.
- De ruimtebehoefte bij (ver)nieuwbouw is afgeleid uit de actuele leerlingenprognose en gebaseerd op de ruimtebehoefte in 2038. Uitzondering daarop is de ruimtebehoefte van het MLGM. Voor het MLGM is het uitgangspunt 1.200 leerlingen en een ruimtebehoefte voor onderwijs van 8.224 m^2 BVO (exclusief gymzalen).
- Kosten zoals parkeren op het terrein, locatie gebonden kosten / contextuele factoren, sloop van gebouwen en tijdelijke huisvesting zijn niet meegenomen in het berekende investeringsbedrag per project. Hiervoor is een percentage opgenomen in de financiële vertaling, namelijk 2,5%. Deze percentages zijn niet meegenomen bij de kosten per project. Dit zijn project specifieke kosten en bij de nadere uitwerking van het project wordt bepaald of de kosten van toepassing zijn bij de betreffende school. In het totale financiële effect van het IHP zijn deze kosten meegenomen.
- Er zijn twee types eenmalig bijkomende kosten:
  - 1. In de financiële vertaling is voor ieder project een percentage opgenomen voor eenmalig bijkomende kosten, namelijk 5%. Deze percentages zijn niet meegenomen bij de kosten per project. Deze eenmalig bijkomende kosten betreffen specifieke kosten zoals bijvoorbeeld bodemsanering, verhuiskosten en onderzoeken naar asbest en flora & fauna. Dit zijn incidentele lasten waarover niet wordt afgeschreven.
  - 2. Daarnaast zijn kosten, waar van toepassing, voor de duurzaamheidsscans en haalbaarheidsonderzoeken los meegenomen als eenmalig bijkomende kosten. Dit zijn incidentele lasten waarover niet wordt afgeschreven.

5.2 Totale investering IHP

Op basis van de geschetste uitgangspunten is de benodigde investering van het IHP inzichtelijk gemaakt. In onderstaande tabel wordt er onderscheid gemaakt tussen de gemeentelijke investering en de investering die het schoolbestuur kan doen voor het realiseren van aanvullende duurzaamheidsambities.

School van project	Jaar van ingebruik-name	Ingreep	Omvang ingreep (m2 bvo)	Kosten Gemeente		Bijdrage Schoolbesturen	
				Kosten BENG	Toeslag Inclusie	Toeslag ENG	Toeslag Nul-op-de-meter
Lopende projecten							
Tweemaster	2024	Nieuwbouw	1.377	€ 4.440.000	€ 220.000	€ 240.000	€ 140.000
KC de Meerstroom	2025	Nieuwbouw	1.664	€ 5.990.000	€ 270.000	€ 290.000	€ 170.000
Vondelschool	2026	Renovatie	2.378	€ 8.320.000	€ 290.000	€ 420.000	€ 240.000
Fase 1							
Globeschool	2025	Alternatieve huisvesting	-	P.M.			
Muiden (ruimtetekort)	2024	Oplossen ruimtetekort	1860	P.M.			
De Hoeksteen	2025	Uitbreiding	305	€ 1.180.000	€ 70.000	€ 50.000	€ 30.000
Juliana Kwartellaan	2027	Renovatie	981	€ 3.680.000	€ 200.000	€ 170.000	€ 100.000
Breeduit	2027	Functionele aanpassingen	-	€ 550.000	-	-	-
Onderwijslocatie Ruijterlaan	2028	Nieuwbouw	1.200	€ 4.500.000	€ 250.000	€ 210.000	€ 120.000
Montessori Lyceum Gooise Meren	2027	Nieuwbouw	9.856	€ 39.290.000	€ 1.280.000	€ 5.520.000	€ 990.000
Jozefschool (kwaliteit)	2028	Nieuwbouw	2.418	€ 8.460.000	€ 300.000	€ 420.000	€ 240.000
Comeniusschool	2027	Renovatie / Nieuwbouw	924	€ 3.470.000	€ 190.000	€ 160.000	€ 90.000
Min. Calsschool	2027	Renovatie / Nieuwbouw	1.950	€ 6.830.000	€ 240.000	€ 340.000	€ 200.000
Fase 2							
Gooi s Lyceum	2028	Nieuwbouw	9.536	€ 35.280.000	€ 1.230.000	€ 1.670.000	€ 950.000
Katholieke Montessorischool	2029	Nieuwbouw	2.157	€ 7.550.000	€ 260.000	€ 380.000	€ 220.000
Bussumse Montessorischool	2029	Vernieuwbouw	1.784	€ 6.250.000	€ 220.000	€ 310.000	€ 180.000
Rehobothschool & Godelindeschool	2030	Uitbreiding	414	€ 1.600.000	€ 100.000	€ 70.000	€ 100.000
St. Vituscollege	2030	Renovatie / Nieuwbouw	9.299	€ 34.410.000	€ 1.200.000	€ 1.630.000	€ 930.000
Totaal				**€ 171.800.000**	**€ 6.320.000**	**€ 11.880.000**	**€ 4.700.000**

Figuur 5: Investeringskosten per project

De uitvoering van de voorgestelde projecten resulteert in een basisinvestering voor de gemeente van € 171,8 mln. Het realiseren van aanvullende capaciteit voor inclusief onderwijs vraagt om een toeslag van € 6,3 mln. Het bekostigen van aanvullende duurzaamheidsambities (ENG en Nul-op-de-meter) komt voor rekening van het schoolbestuur. Bovenop de gemeentelijke kosten voor BENG en inclusie dient als toeslag voor ENG rekening gehouden te worden met 11,9 mln. De aanvullende kosten om van ENG naar Nul-op-de-meter te komen zijn geraamd op € 4,7 mln.

5.3 Verduurzaming

Conform de visie (zie paragraaf 2.1.2) draagt het verduurzamen van in stand te houden scholen bij aan het behalen van de landelijke CO_2 doelstellingen. Door het uitvoeren van een light scan bij schoolgebouwen ouder dan 25 jaar en een uitgebreide scan bij schoolgebouwen met een leeftijd tussen de 5 en 25 jaar kan inzichtelijk worden gemaakt welke maatregelen bijdragen aan de CO_2 reductie. Op basis van het overzicht van in stand te houden scholen is inzichtelijk gemaakt welke gebouwen in aanmerking komen voor een scan. Het uitvoeren van een scan is geen verplichting, maar een faciliteit die de gemeente biedt richting de scholen. De schoolbesturen dienen zelf het initiatief te nemen tot het uitvoeren van een dergelijke scan.

De Rehobothschool is de enige die in aanmerking komt voor een light scan. Onderstaande scholen komen in aanmerking voor een uitgebreide scan.

- Godelindeschool;
- Emmaschool;
- Brandsmaschool;
- St. Vitusschool;
- Breeduit (Elan College & De Zonnewijzer);
- De Hoeksteen;
- Vrije School Michael;
- De Fontein.

Het uitvoeren van de scans voor bovenstaande gebouwen resulteert in een gemeentelijke investering van € 28.000,-.

De maatregelen die volgen uit de scans zijn in basis voor rekening van het schoolbestuur. Vanuit de gemeente wordt de verduurzaming echter wel gefaciliteerd. De gemeente helpt door het delen van kennis ten aanzien van verduurzaming en ondersteunt de schoolbesturen bij subsidie- en vergunningaanvragen. Het inzicht dat voortkomt uit deze scans draagt daarnaast bij aan het in kaart brengen van de verduurzaming van de onderwijsgebouwen.

5.4 Effect gemeentelijke begroting

Bij het bepalen van het effect op de gemeentelijke begroting zijn de nieuwe kapitaallasten als gevolg van de investeringen in beeld gebracht. Bij het berekenen van de nieuwe kapitaallasten zijn de uitgangspunten gehanteerd zoals opgenomen in het bijlageboek.

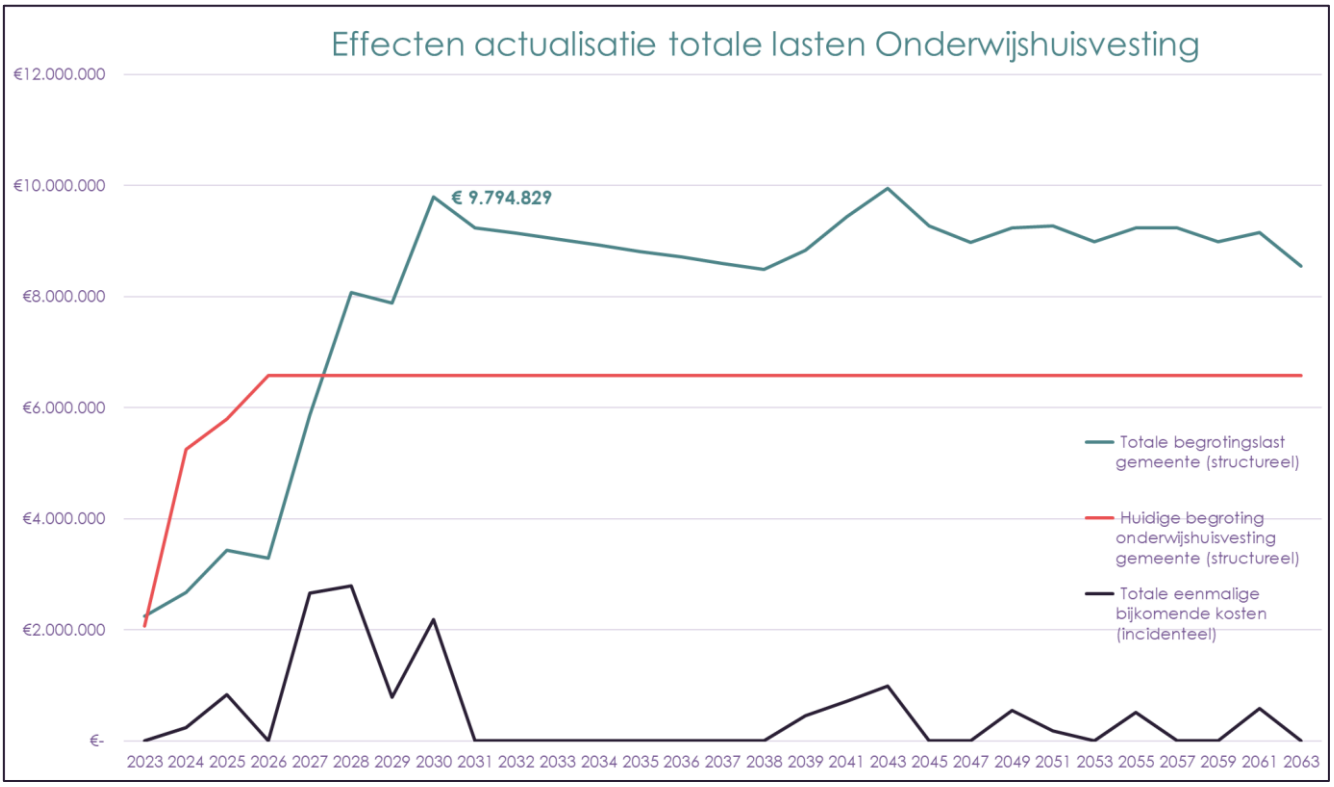

Figuur 6: effecten actualisatie totale lasten Onderwijshuisvesting Gooise Meren

In figuur 6 is onderscheid gemaakt tussen de structurele – en incidentele lasten. De begrotingslast bestaat uit de lopende kapitaallasten van de gemeente Gooise Meren voor onderwijshuisvesting en de kapitaallasten die volgen uit dit IHP. Onder de eenmalige kosten vallen bijvoorbeeld kosten als het afboeken van openstaande boekwaardes, tijdelijke huisvesting en duurzaamheidsscans.

6. Slotsom en aanbeveling

6.1 Slotsom

Het voorliggende IHP is met een nauwgezet proces en in constructief overleg met de gemeente, de schoolbesturen en opvangorganisaties tot stand gekomen. De visie, die gezamenlijk is opgesteld, geeft een helder perspectief voor de huisvesting van het onderwijs en opvang in de gemeente Gooise Meren. Deze visie bevat tevens concrete spelregels voor de uitvoering van de plannen binnen dit IHP. Met de uitvoering van dit IHP worden de grootste knelpunten in de huisvesting opgelost en duidelijke keuzes gemaakt per gebied. Na de realisatie kan de kwaliteit van het overgrote deel van de schoolgebouwen in de gemeente als goed worden aangemerkt.

6.2 Aanbevelingen

Onze aanbevelingen zijn onderverdeeld in twee categorieën: (1) aanbevelingen voor het proces en (2) aanbevelingen voor de realisatie van projecten in het IHP.

Proces

- Voer om de vier jaar een actualisatie uit van het IHP. Maak daarbij duidelijke procesafspraken.
- Stel om de 2 jaar een leerlingenprognose op en monitor vraag en aanbod in relatie tot woningbouwontwikkelingen (ruimtebehoefte en capaciteit).
- Maak om de 2 jaar de ontwikkeling van de verduurzaming van de schoolgebouwen inzichtelijk. Dit geldt voor nieuwe plannen en bestaande gebouwen.
- Hanteer de gemaakte factsheets door deze tweejaarlijks te actualiseren qua ruimtegebruik en beoordeling van de gebouwen. Dit is het instrument om de gemeenteraad op de hoogte te houden van de vorderingen en resultaten vanuit het IHP.
- Stem de resultaten van het onderzoek dat wordt uitgevoerd naar de kwaliteit en gebruik van de sportaccommodaties af met de resultaten uit dit IHP.

Realisatie projecten IHP

- Stel een uitvoeringsplan op waarin staat omschreven welke stappen dienen te worden gezet, wie welke rol daarin heeft en welke (detail)planning wordt aangehouden. Het uitvoeringsplan en de voortgang van de realisatie van het huisvestingsplan dienen jaarlijks terugkerend tussen gemeente en schoolbesturen te worden besproken. Dit document kan ook gebruikt worden om de raad te informeren over de voortgang van de uitvoering van projecten.
- Stel, als onderdeel van het uitvoeringsplan, een businesscase op voor de gebouwen waar meerdere scenario's worden voorgesteld om te bepalen welk scenario het meest haalbaar is. Verken in deze businesscase ook welke koppelkansen tussen het po, vo en (v)so zich voordoen.
- Voer, ook als onderdeel van het uitvoeringsplan, locatiestudies uit voor de scenario's waar sprake is van een verplaatsing van een school of realisatie van en dependance.
- De realisatie van het huisvestingsplan heeft impact op een groot aantal leerlingen, ouders en bewoners. Communiceer gezamenlijk (gemeente, schoolbesturen en opvangorganisaties) over de plannen en de planning.

ICS
ADVISEURS

De hoogste kwaliteitseisen aan onze dienstverlening. Een goed gebouw begint met het beste idee.

Colofon

Datum: 22 mei 2024
Auteurs: Leonoor Clemens & Stijn Olthof

info@icsadviseurs.nl
088 - 235 04 27